

En keramikverkstad på Klintbergska gården

Arkeologisk förundersökning och undersökning

Kvarteret Lövsångaren
Vallbacken 5:2
RAÄ 51
Gävle stad
Gästrikland
2004

*Katarina Eriksson
Ylva Roslund-Forenius*

Länsmuseet Gävleborgs rapportserie

Rapportserien innefattar rapporter inom länsmuseets verksamhetsområden arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård, kulturmiljövård, etnologi, konst- och kulturhistoria.

Rapporter, böcker och mycket annat kan Du köpa i länsmuseets butik, beställa på tfn 026-65 56 35 eller e-post butiken@xlm.se

Länsmuseet Gävleborg
Box 746, 801 28 Gävle
Telefon 026-65 56 00
Fax 026-65 56 29
butiken@xlm.se
www.lansmuseetgavleborg.se

En keramikverkstad på Klintbergska gården

Arkeologisk förundersökning och undersökning

Kvarteret Lövsångaren
Vallbacken 5:2
RAÄ 51
Gävle stad
Gästrikland
2004

Rapport 2006:07
Katarina Eriksson
Ylva Roslund-Forenius

LÄNSMUSEET GÄVLEBORG

”En krukmakare måste vara vid sitt arbete och omdriva skivan med sina fötter och måste alltid göra sitt verk med omsorg och har alltid sitt vissa dagsarbete. Han måste med sina armar utav leret forma sitt kärl och måste ned till sina fötter böja sig trött. Han måste tänka på, hur han väl skall glasera det och bittida och sent sopa ugnen. Man kan icke umbära dem i staden”.

Ur Syrachs bok

”Att yttra sig om det äldre svenska krukmakeriet är både ledsamt och förödmjukande”.

August Strindberg

Utgivning och distribution:
Länsmuseet Gävleborg
Box 746, 801 28 Gävle
Telefon 026-65 56 00
Fax 026-65 56 29

© Länsmuseet Gävleborg 2006

Omslagsbild: Keramikfynd på Klintbergsgården. Foto Länsmuseet Gävleborg.
Allmänt kartmaterial från Lantmäteriverket. Medgivande 96.0419.

ISSN 0281-3181

Kopiering: Länsmuseet Gävleborg

INNEHÅLL

Uppdraget	5
Spår av det äldre Gävle	7
Arkeologiska åtgärder inom RAÄ 51	8
Förundersökningen	
Målsättningar	9
Metod	9
Sökschakten	9
Resultat	11
Undersökningen	
Målsättning	12
Metod	12
Resultat	12
Keramik	
Yngre rödgods	13
Kakel	14
Systematisering av keramiken	14
Krukmakare i Gävle	14
Fynden	
Golvkakel och kakelugnskakel, sent 1500-tal, ämnat för Gävle slott	15
Hushållskärl av yngre rödgods för avsalu, tidigt 1600-tal–tidigt 1700-tal ..	16
Hushållskärl av yngre rödgods från Schirmanska hushållet	19
Diskussion	19
Utlåtanden om fyndmaterialet	20
Skriftligt material	22
Tolkning av det arkeologiska materialet	23
Utvärdering och slutord	25
Sammanfattning	26
Administrativa uppgifter	26
Referenser	27
Bilaga 1. Sektioner och planritningar	29
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar	33
Bilaga 3. Fyndförteckning	35
Bilaga 4. Systematisering av keramik	47

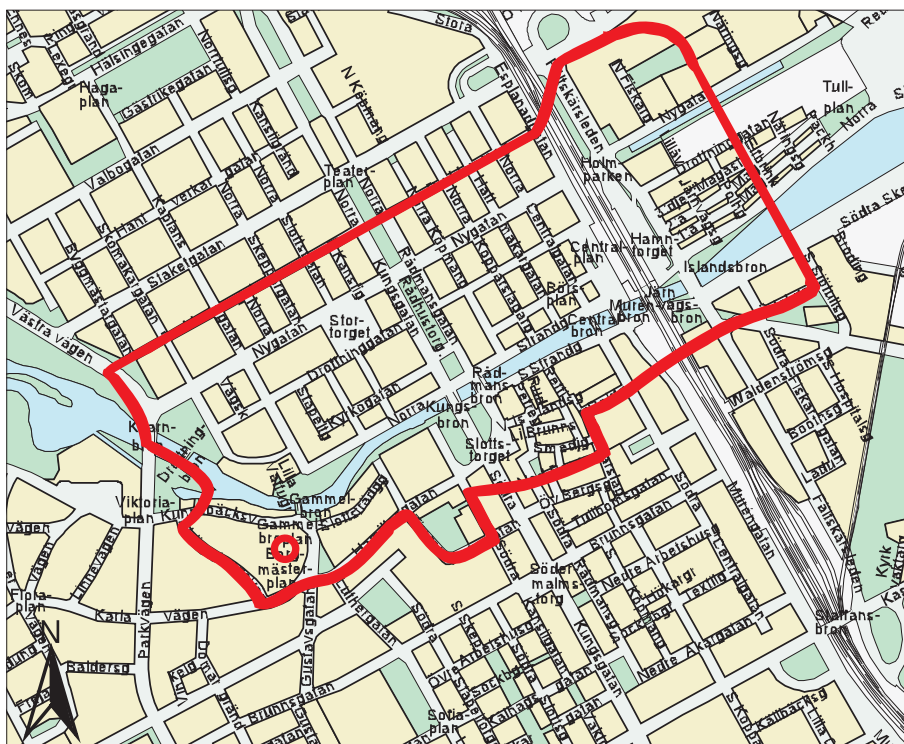

Bild 1. Gävle innerstad. Fornlämning RAÄ 51 utgör ett område med äldre stadslager i Gävle innerstad. Cirkeln markerar platsen för de arkeologiska åtgärder. Skala 1:15 000.

UPPDRAGET

Under september månad år 2004 utförde Länsmuseum Gävleborg en arkeologisk förundersökning av Klintbergsgården, fastigheten Vallbacken 5:2, kvarteret Lövsångaren, RAÄ 51, Gävle stad och kommun. RAÄ 51 är ett område som bedöms kunna innehålla rester av äldre stadslager. Eftersom Gävle fick sina stadsprivilegier år 1446 kan där också förekomma medeltida lager. Uppdraget föranleddes av en planerad nybyggnation inom fastigheten. Tomtens yta uppgår till cirka 3 000 m². I oktober månad samma år utfördes slutundersökning av en delyta inom tomten omfattande cirka 150 m².

Klintbergsgården har under flera år varit föremål för diskussion mellan kulturmiljövården vid länsstyrelsen och länsmuseum, Gävle kommun och den dåvarande markägaren. Gårdens historia går tillbaka till 1700-talets mitt. I en skrift utgiven av Gävle kommun, *Kulturminnesvårdsprogram för Gävle stadscentrum*, färdigställd år 1986, klassades Klintbergsgården som en ”fastighet av större värde ur historisk, kulturhistorisk eller konstnärlig synpunkt”. Det var också en av de få byggnader som fanns kvar efter stadsbranden år 1869 (Larsson & Svensson 1986: bilaga 2). Trots detta fick gården sedan stå och förfalla. Den exploatör som ägde gården i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet önskade riva byggnaderna och uppföra nya bostadshus på tomten. Processen pågick under flera år tills dess att kommunen gav rivningslov år 2002.

Efter rivningen utförde sedan exploatören, utan stöd av lagen, omfattande markarbeten inför nybyggnationen. Därvid schaktades hela den yta ur som upptogs av byggnaden med källare. Schaktet upptog en yta av cirka 30×15 meter och var intill 3 meter djupt. Dumpmassorna lades i två större högar vid

Bild 2. Vy mot SÖ, schakt. I ytan syns rikliga mängder yngre rödgo.

schaktets kortsidor. Schaktmassor lades också tvärs över schaktet i nord-sydlig riktning som ramp för grävmaskinen.

I samband med detta kontaktade länsstyrelsen länsmuseum, som i mars år 2003 utförde en besiktning av schaktet. Museet kunde konstatera att inga medeltida lager kunde iakttas i schaktets väggar, och att de mycket tunna lager som förekom utan tvekan kunde dateras till 1800-tal. Det ansågs därför att ingen ytterligare arkeologisk åtgärd behövde genomföras när det gällde schaktet, men att en antikvarisk kontroll var nödvändig i händelse av ytterligare markarbeten. Utifrån länsmuseumets yttrande beslöt länsstyrelsen att ingen vidare arkeologisk åtgärd krävdes när det gällde det upptagna schaktet (länsstyrelsens beslut 431-5279-03). Det fastslogs också att fastighetsägaren inte fick företa fler markarbeten utan att först kontakta länsmuseum för antikvarisk kontroll.

Trots detta utförde fastighetsägaren (innan tomten övertogs av den nuvarande markägaren) ytterligare schaktningar på tomten. I samband med detta framkom, utan kulturmiljövårdens vetskap, en stor mängd keramik av företrädesvis yngre rödgods, varav avfall från keramiktillverkning föreföll vara en stor del av materialet.

Det arkeologiska uppdraget föranleddes av att Bo Hedblom, arkivarie och expert på kvarnstenar, upptäckte resterna efter förmodad keramiktillverkning i samband med en inventering efter kvarnstenar längs Gavleån. Stora mängder keramik var då synliga i det upptagna schaktets norra sida. Fynden hade blivit synliga i samband med den dåvarande ägarens senare schaktningar. Bo Hedblom uppmärksammade länsstyrelsen och länsmuseum på detta i juli månad 2004 (Hedblom, skriftlig uppgift 2004-08-26). Fyndet blev föremål för ett stort intresse från allmänhet, experter och intresserade. Hedblom tog kontakt med både yrkesspecialister och kunniga amatörer inom området keramik. Bland dessa var Lars-Rune Larsson, bildlärare och konstnär, Håkan Landström, arkeolog samt Åke Lindberg, arkitekt. Bo Hedblom och Håkan Landström besökte också tomten tillsammans med Lars Sjösvärd, landsantikvarie i Gävleborgs län.

Deras samlade bedömning var att keramikmaterialet delvis var från 1500-talets senare del och 1600-talets första hälft, och att det var av ett särskilt slag. Fyndet blev också mycket uppmärksammat i media. Keramikrester påträffas i kulturlager över hela Gävle innerstad, vilket innebär att förekomsten av yngre rödgods i sig inte är ovanlig. Det ovanliga i detta sammanhang var den stora fyndmängden som föreföll innehålla kasserad keramik.

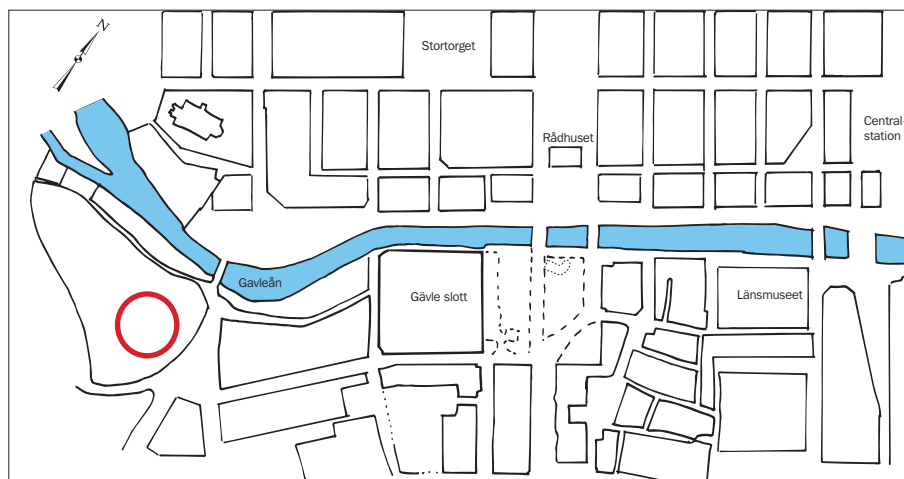

Bild 3. Karta med Klintbergsgården markerad.

Länsstyrelsen beslutade mot bakgrund av ovanstående att en förundersökning av tomten skulle utföras så snart som möjligt, vilket i detta fall innebar andra veckan i september 2004. Åtgärden bekostades av länsstyrelsen, vilket medförde att projektplanen fastställdes utifrån den angivna kostnadsramen. Syftet med förundersökningen var att fastställa karaktär och omfattning när det gällde kulturlager och bebyggelsestrukturer inom tomten (länsstyrelsens beslut 431-8877-04).

Utifrån resultatet av förundersökningen beslutade länsstyrelsen att en mindre slutundersökning skulle genomföras snarast möjligt, vilket innebar oktober månad samma år. Länsmuseum fick i uppdrag att utföra undersökningen, även denna gång inom ramarna för en begränsad budget som bestämdes i förväg av länsstyrelsen. Syftet med slutundersökningen var att lokalisera läget för, strukturen hos och omfattningen av eventuella lämningar från krukmakerier eller annan äldre bebyggelse. Det var också angeläget att datera lämningarna. Beslutet angav också att synpunkter skulle inhämtas från de personer som tidigare engagerat sig i förundersökningen och fyndmaterialet (länsstyrelsens beslut 431-8877-04).

Fältarbetsledare och rapportansvarig för båda etapperna var Ylva Roslund-Forenus, 1:e antikvarie. Vid förundersökningen medverkade Kerstin Westrin och Johan Ågren, antikvarier. Vid slutundersökningen och i rapportarbetet medverkade Katarina Eriksson, antikvarie. Fyndregistreringen utfördes av Inga Blennå, antikvarie. Frivillig arbetskraft var Håkan Landström.

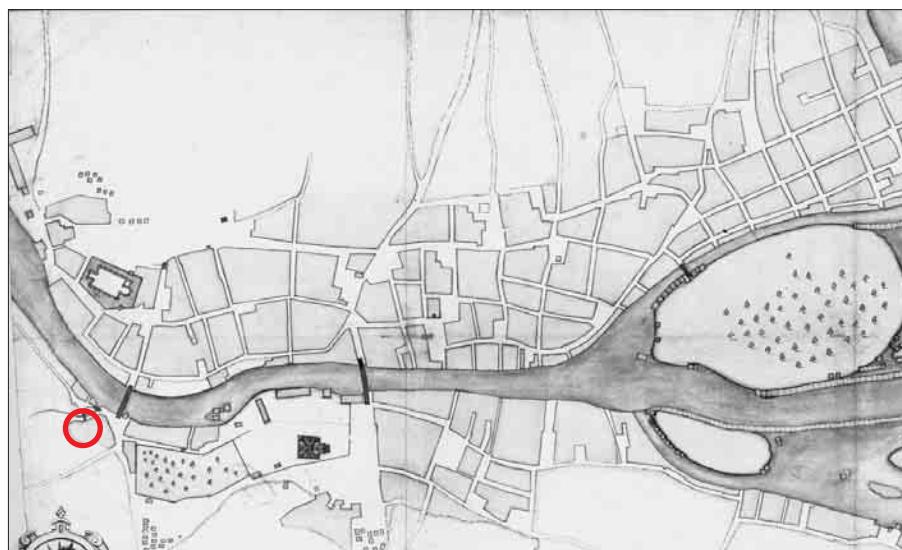

Bild 4. Stadskarta från år 1646, ritad av Nicodemus Tessin d.ä. Förvarad i Krigsarkivet, Stockholm. Platsen för den arkeologiska undersökningen markerad med en cirkel.

SPÅR AV DET ÄLDRE GÄVLE

Ett antal gravar och gravfält kring stadens centrum samt gamla ortnamn antyder att en rad bebyggelseplatser fanns kring Gävlebukten under järnåldern och vikingatiden (RAÄ 1, 8, 13 m.fl.). Dessa bosättningar ingår numera som delar av staden, exempelvis Vi, Hemlingby, Sörby och Sätra (Liasens 2003:8). Omständigheterna kring stadsbebyggelsens utveckling är dock svåra att få fatt i, både historiskt och arkeologiskt. När det gäller fyndmaterialet finns det ett glapp

mellan järnålder och tidig efterreformatorisk tid. Vid en översiktlig tolkning av händelseförloppet förefaller det emellertid som om anläggandet av staden utgår från ett rent politiskt beslut, och att borgarbefolkningen efter denna tidpunkt undan för undan förvärvat jordar från bondbyarna kring staden.

Gävle stads tidigaste delar har troligen varit anlagda på norra sidan av Gävleån, i området öster om kyrkan (Karlström 1974:72f). Gävle nämns som stad första gången år 1413 i skriftliga källor i Eriks av Pommern skattebok. Stadsprivilegier erhöles år 1446 (Aagård 1984:9f). Det arkeologiska materialet från det medeltida Gävle är bristfälligt. På den äldsta kartan över Gävle, vilken fastställdes år 1630 (V14-1:1), är staden redan utbredd längs hela åsträckan från Heliga Trefaldighetskyrkan till områdena väster och söder om Alderholmen. Staden är dock relativt okänd genom arkeologiska fynd fram till 1700-talets början. Det är oftast lager och fynd från denna tidpunkt och framåt som påträffas i ledningsschakt i staden. Brandlagren efter stadsbränderna medför att det är relativt lätt att grovdatera lagren i schakten. Det förekommer emellertid att brandlagren schaktats bort inför nyanläggningar av olika ytor (Ulfhielm 2006).

ARKEOLOGISKA ÅTGÄRDER INOM RAÄ 51

Före undersökningen på Klintbergsgården har en rad arkeologiska åtgärder utförts i Gävle innerstad. Det har till största delen rört sig om antikvariska schaktkontroller och mindre arkeologiska undersökningar. Ingen av dessa har resulterat i några medeltida fynd eller kulturlager (Liasen 2003). Inte ens riktade åtgärder har lett till att man påträffat särskilt mycket som kunnat dateras till tiden före 1500-talet. De äldsta spåren som framkommit är från kvarteret Pechlin. I en sektion påträffades två kulturlager med bland annat keramik och glas. Fynden bestämdes till 1500-tal respektive tidigast 1400-tal (Aagård 1984:32). I övrigt är det delytor av hus och gårdar som undersökts. År 2000 undersökte läns museet för första gången en sammanhängande yta i staden, på Stortorget inför uppförande av restaurang Brända Bocken. Den första fasen i bebyggelsen på platsen representerade smeden Christian Dechants gård under 1600-talet, vilken efterföljdes av två eller tre senare bosättningar, av allt att döma förödda av stadsbränderna (Liasen 2003:51f). År 2003 undersöktes en yta strax sydväst om denna inför anläggande av en sopcontainer. Även där dokumenterades spår av en kvartersbebyggelse från 1640-talet och framåt, vilken innehöll två faser av nyanläggningar (Eriksson, Roslund-Forenus och Sandberg 2005). Att undersöka sammanhängande ytor ger oss en tydligare bild av stadens utveckling, och om fyndmaterialets relation till de olika lagren och tidsperioderna. Det är viktigt att skapa en helhetsbild av stadens komplexitet och utveckling genom att göra ytterligare jämförelser mellan skriftliga källor och arkeologiskt material. Det är också angeläget att utveckla systematiseringen av keramikmaterialet för att få ett bättre verktyg till analyser av ekonomiska och sociala förhållanden i det äldre Gävle.

FÖRUNDERSÖKNINGEN

Målsättningar

Den övergripande målsättningen med förundersökningen var att fastställa om det fanns orörda kulturlager och anläggningar på platsen som var av värde att dokumentera. Det skulle också avgöras vilka typer av aktiviteter som lämnat dessa spår. Förutom detta ansågs det viktigt att samla in en större mängd keramik för att mer ingående studera keramiktillverkningen, men också för att erhålla ett referensmaterial att använda vid kommande arkeologiska åtgärder i staden. Det var också önskvärt att erhålla en ungefärlig datering av de olika aktiviteterna på platsen.

Metod

Förundersökningen omfattade en yta av ca 3 000 kvadratmeter. Sex schakt grävdes med maskin. Schakten hade en total längd av 88 meter med en bredd av 1,5 meter. I de partier där det framkom fynd under grässvålen undersöktes schakten för hand ned till steril mark. Även sektionerna undersöktes med skärslöv och dokumenterades med hjälp av ritningar och foton.

En stor mängd keramik togs in vid förundersökningen, mellan 500 och 600 liter skärvor. Tolkningen försvarades av att en del av fyndmaterialet samlades in i frånvaro av läns museets personal. Eftersom fynd påträffades kring hela markägarens schakt numrerades lådorna till en början efter var i schaktet fynden samlats in. Redan vid de första dagarnas grovsortering lämnades denna indelning av keramikskärvor då två skärvor med passning påträffades. Skärvorna visade sig komma från norra respektive södra sidan om exploatörens schakt. Vid fyndregistreringen påträffades ytterligare ett flertal skärvor med passning, funna på helt olika platser. Detta visade att hela området rörts om kraftigt då urschaktningen av källaren gjorts. Materialet togs därför in utan någon inbördes ordning. Registreringsarbetet pågick från januari till maj år 2005.

Sökschakten

I samtliga upptagna schakt gällde, om inget annat anges, att steril sand vidtog under befintlig grässvål med ett 0,15 meter djupt lager med matjord. Sanden var melerad i gult och grått och hade inslag av rostfläckar. Det översta sandlagret var infiltrerat av matjorden och var brunfärgat. I tomtens västra del var detta lager tjockare, ca 0,3 meter vardera. Matjorden representerade av allt att döma den äldsta aktiviteten på platsen. När det gäller nedanstående uppgifter om de upptagna sökschakten hänvisas till bild 5 samt bilaga 1.

Schakt 1

Schaktet drogs från nordvästra hörnet av markägarens schakt (bild 5) och så långt det var möjligt åt nordväst, ned mot bäckravinen med en sammanlagd längd av 13 meter. I den sydligaste delen, över en sträcka av 2,5 meter, framkom större mängder yngre rödgods direkt under matjorden. Ytan närmast markägarens schakt bestod av en mindre slänt vilken sluttade något åt söder. Där påträffades en 0,2 meter djup nedgrävning med keramik uppblandat med kulturjord. Däribland fanns en avsevärd mängd trasig keramik vilken föreföll ha gått sönder vid bränningen. Keramiklagret i anläggningen var i det närmaste kompakt och

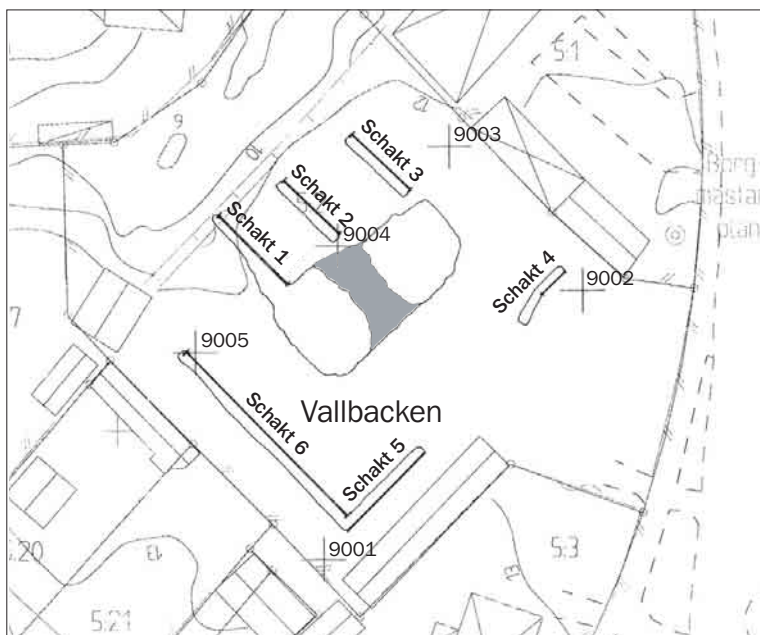

Bild 5. Planskiss över förundersökningsområdet med sökschakten och punktId. Exploatörens schakt med upplagd körramp är markerat med grått. Skala ca 1:1 000.

endast svagt uppblandat med sand, grus och jord. Under detta lager påträffades ett omrört lager med kulturjord och sand. Bägge lagren innehöll även en del gävlesandsten. Därunder vidtog den sterila sanden. En sektion av schaktets östra sida ritades (sektion 1) vilken visar källargropsschaktets vägg, med nedgrävningen innehållande keramikavfallet och det underliggande omrörda lagret. Schaktet var fyndtomt från 7,3 meter och norrut.

Schakt 2

Schaktet grävdes parallellt med och öster om schakt 1 med början från markägarens schakt och åt nordväst ned mot bäckravinen. Schaktets längd var 10 meter. På 2,8 meters avstånd från den södra änden framkom två rektangulära nedgrävningar med stensatta sidor direkt under matjorden. Den mindre (A2) hade en yta av 0,7×0,55 meter. Den större (A1) var 2,3×1,6 meter i yta. En sektion ritades över schaktets östra sida (sektion 2). Dessutom ritades en plan över nedgrävningarna och lösa stenar som påträffades i schaktet (plan 1).

Den mindre nedgrävningen låg till största delen inom det upptagna schaktet. Anläggningen innehöll ett jord-, kol- och tegelbemängt sandlager som visade sig vara trattformigt i sektion. Därunder vidtog ett lager med brun sand. Totalt var nedgrävningen 0,7 meter djup. Anläggningen var fodrad med fem kantställda stenar av gävlesandsten i storleken 0,3×0,2 meter. En sten låg i botten men har sannolikt fallit in från sydsidan. Norra sidan och västra sidan var uppbyggda av två stenar vardera. Nedgrävningen var fylld med brun sand upp till stenarnas övre kant.

Även den större nedgrävningen framkom direkt under matjorden. Den var i botten och ett stycke upp längs sidorna fylld med lätt infiltrerad grå lera och däröver fylld med kulturjordsblandad sand. Leran var bemängd med fragment av tegel, keramik, kakel, fönsterglas och kritpipor samt djurben. De lodräta väggarna var klädda med gävlesandsten i storleken 0,8×0,6 meter. Endast fem stenar låg kvar i läge och täckte cirka 1/3 av väggarna. De stenar som täckt sidan närmast källargropen saknades. Strax väster om de båda nedgrävningarna påträff-

fades tre liknande stenar tillsammans med ett stycke fragmentariskt bränt trä. Anläggningens totala djup var 0,8 meter.

Schakt 3

Schaktet drogs med en längd av 10 meter, från dumpmassorna på östra sidan om markägarens schakt och norrut mot bäckravinen. Inga anläggningar eller fynd påträffades. En sektion ritades över schaktets östra sida (sektion 3).

Schakt 4

Schakt 4 lades sydost om markägarens schakt med början öster om tomtens infartsväg i riktning mot uthuset och med en längd av 10 meter. Matjorden var i detta område tunnare och något grusblandad. I schaktets centrala del påträffades ett omrört lager med sandblandad kulturjord kraftigt bemängd med fragmenterat taktegel, tegelflis, keramik, porslin, spik och obestämbare järnfragment. Lagret var cirka 0,4 meter djupt. Därunder framkom en kvadratisk nedgrävning (A3), ca 1,2×0,7 meter i yta och 0,4 meter djup, med lodräta väggar. Fyllningen bestod av sandblandad kulturjord med endast ett fynd, ett mynt från 1875. Under dessa lager vidtog den sterila sjösanden. En sektion ritades över schaktets södra sida (sektion 4).

Schakt 5

Schakt 5 lades söder om markägarens schakt, sydväst om schakt 4. Det grävdes i östvästlig riktning parallellt med det uthus som fanns på tomtens södra del. Schaktets längd uppgick till cirka 14 meter. Matjorden var även här tunn och grusblandad. I den västra änden påträffades ett kraftigt förmultnat trägolv med två pålar genom golvet (A4). Golvet vilade på ett lager av sandblandad kulturjord liknande det som påträffats i schakt 4. Under detta vidtog den sterila sjösanden. Golvet fortsatte cirka 8 meter österut i schaktet. En sektion ritades över schaktets södra sida, se bilaga, och en plan gjordes över trägolvet (sektion 5, plan 2).

Schakt 6

Schaktet drogs längs tomtens sydvästra sida, i nordvästlig-sydostlig riktning och i vinkel mot den västra änden av schakt 5. Längden uppgick till 31 meter. I schaktets södra ände var gräs och matjord uppblandat med grus. I den norra delen av schaktet uppgick matjordens djup till cirka 0,3 meter. I schaktets centrala del framkom en nedgrävning (A5), cirka 0,4 meter djup, med ojämna kanter och oregelbunden botten. Fyllningen bestod av melerade lager av sand. En sektion ritades över östra sidan av schaktet (sektion 6). Inga andra fynd eller anläggningar påträffades.

Resultat

Schakten var till största delen fyndtomma. I schakt 3 och 6, samt norra delen av schakt 1, norra och södra delen av schakt 2 och västra delen av schakt 5 framkom den sterila sanden direkt under matjorden. De flesta fynden fanns i nordvästra delen av markägarens schakt och i södra delen av schakt 1. De utgjordes av fragment av kakel vilket sönderfallit under produktionsfasen samt en avsevärd mängd yngre rödgods, både avfall från keramik tillverkning och skärvor av kärl som använts på gården (A6).

Då det förmodligen rörde sig om rester efter en verkstadsproduktion med

avfall från keramiktillverkning ansågs det befogat att ta tillvara ett stort fyndmaterial trots att en stor del av materialet saknade fyndkontext. Upp emot 600 liter yngre rödgods och kakel togs in.

Ett större antal friska stockar fanns på dumphögarna. Stockarna har troligen fungerat som rustbädd under Klintbergsska gårdens källare. Stockarna har legat djupt under sanden, i leran. Det syntes att partier av väggarna i exploatörens schakt var störda av både gårdens uppbyggnadsskede och av dess rivningsskede. Kanske representerar den äldre fasen ett lertag som hört till verkstaden.

UNDERSÖKNINGEN

Målsättning

Målsättningen med slutundersökningen var att dokumentera anläggningar och fynd från den förmodade keramikverkstad som framkom vid förundersökningen samt att undersöka om det fanns fler lämningar efter keramiktillverkning i ytorna mellan schakt 1, 2 och 3, det vill säga området mellan exploatörens schakt och bäcken. Lämningar som förväntades var bland annat nedgrävningar och syllstenar till byggnader. Dessutom var målsättningen att fastställa om lämningarna fortsatte i slänten ned mot Kungsbäcken för att bedöma behovet av eventuella arkeologiska åtgärder i framtiden. Det ansågs inte befogat att undersöka källargropen och de två dumphögarna mer då de bestod av omrört material och dessutom använts som allmän avfallsplats av omgivningen. Dessutom bedömdes det inte som nödvändigt att ta in ett ännu större fyndmaterial. Det enda område som motiverade en slutundersökning var den plats där keramiktillverkning troligen ägt rum.

Metod

Ytorna mellan schakt 1, 2 och 3 banades av med maskin ned till den sterila sanden. Två schakt togs dessutom upp i nordsydlig riktning i slänten ned mot Kungsbäcken. En planskiss upprättades över området. Den avbanade ytan fotograferades och beskrevs.

Resultat

Den undersökta ytan innehöll inga ytterligare anläggningar eller fynd förutom en utspridd stenpackning, cirka 1 meter i diameter och 0,15 meter djup, av ca 0,1 meter stora runda stenar och med en påle i mitten. Pålen var förmlutnad men fortfarande ljus. Lämningen tolkades som en del i en trädgårdsanläggning tillhörande Klintbergsska gården. I övrigt saknade ytan färgningar och utgjordes av homogen steril sand.

Området mot bäcken var bemängt med stora mängder stenblock i genomsnittlig storlek av 1 meter. Blocken låg direkt på steril mark. Runt omkring dem låg omrörda lösa massor bestående av matjord, sand, grus och sten i varierande storlek. Dessutom framkom tegelkross, järnskrot, glaskross, träbitar och sopor från modern tid. Inga anläggningar eller fynd av arkeologiskt intresse påträffades.

KERAMIK

Yngre rödgods

Yngre rödgods är ett poröst, lågbränt, finmagrat lergods med röd, rödorange eller orange skärv. Denna keramik tillverkades i mindre omfattning under slutet av 1500-talet, men produktionen ökade kraftigt vid 1600-talets början. Tillverkningen skedde främst lokalt. Kärlden drejades vanligen men vissa pressades i formar av trä eller järn. På 1700-talet gjordes formarna i gips (Palme 1965: 8f). Det yngre rödgodset är ofta blyglaserat på insidan, men finns även oglaserat (Elfwendahl 2000:101).

De lokala krukmakarna tillverkade till att börja med framför allt kökskärl, grytor och stora stekfat. Vid 1600-talets början kompletterades typbeståndet med diverse dekorerade bordskärl, t.ex. tallrikar och skålar. Förebilderna kom från Tyskland och Holland. Det blev en stor efterfrågan på de olika rödgodsprodukterna vilket ledde till att allt fler krukmakerier startade. Kärlden förekom i många olika sociala miljöer. Utbudet av föremålstyper utökades efterhand, t.ex. med burkar, nattkärl och blomkrukor (Palme 1965).

Till enfärgade föremål användes färgsatt blyglasyr. Den fanns i olika färger, t.ex. brun, grön, svart och gul. Mörkt grön glasyr fanns från 1600-talets början, men den gula är en senare företeelse (Elfwendahl 2000:101).

Dekorering sker genom att vitbrännande *piplera* blandas med vatten och läggs som grund. Blandningen hålls också i ett kohorn eller liknande och spritsas på föremålet i önskat mönster. Medan pipleran fortfarande är våt färgläggs mönstret med starkeldsfärger. Om färgerna målas direkt på lergodset mörknar färgerna för mycket under bränningen, därav bruket av piplera som grund.

Under 1600-talet blev de vita fajansföremålen ett estetiskt ideal att försöka efterlikna. Rödgodset täcktes då helt och hållet av piplera, s.k. *engobering*, för att få en ljus botten att måla på. Därefter målades föremålet med mönster som skulle likna fajansernas. Mönster kunde också göras med en hemmerkrok, en fjädrande järnkrok som studsande över ytan framkallande små jämna bruna prickar på rad. Efter målning och prickning sållades blyglasyr över ytan varefter föremålet brändes. Blyglasynen var antingen ofärgad eller svagt gröntonad. På den engoberade ytan har också mönster ristats in, s.k. *sgraffito*. Engobering introducerades i Sverige på 1640-talet (Lindqvist 1981:29f,88).

Målade mönster på piplera bestod under 1500-talet av cirkelränder samt blad- och rosettmotiv. På 1600-talet utökades mönstren med våglinjer, rutor samt stiliserade blommor och djur. Enkla bladdekorer prydde bordskärl in på 1750-talet. Även dessa motiv var populära, våglinjer och blommor användes in på 1800-talet. Stänkdekor användes främst under 1700-talet men förekom även något tidigare. Kamdekor förekommer vid samma tid. Cirkelränder var i bruk under lång tid, åtminstone till 1800-talets början (Lindqvist 1981:109, Palme 1965:9f).

I och med att bruksföremål började tillverkas i fajans och flintgods på 1700-talet ändrades dock förutsättningarna för krukmakerierna. Vissa författare hävdar att efterfrågan på bordskärl i rödgods avtog snabbt i borgarklassen för att sedan helt upphöra. Rödgodset avyttrades därefter främst till de lägre samhällsklasserna (Palme 1965:10ff; Elfwendahl 2000:101f). Det allmänna intrycket från undersökningar i Gävle är emellertid att det yngre rödgodset i stora drag dominerat längre fram i tiden än så; åtminstone in i 1800-talets senare hälft. Möjligtvis rör det sig om en fördröjning i landsbygdsmiljö, eller en starkare tradition att hålla fast vid samma typer av gods.

I läns museets samlingar finns ett flertal föremål med engobe eller piplerdekor som är märkta med årtal. Dateringarna sträcker sig från 1744 till 1833. Dessa föremål är inbördes snarlikt dekorerade. Ringlade våglinjer, blommor, kamdekor samt en grön, ”rinnande” dekor är återkommande motiv.

Kakel

Rump heter den lilla lådformade del som utgör baksidan på kakelugnskakel. Genom att mura in en tegelsten i rumpen skapas en värmemagasinerande effekt. Rumpkakel har utvecklats från pottkakel som ursprungligen bestod av krukor eller pottor som efter drejningen klämdes ihop till en svagt rektangulär form. Den större värmeavgivande ytan som uppstod var vinsten i jämförelse med ett plant kakel. Den platta ytan på rumpkaklets utsida dekorerades i relief och glasyr (Andersson, skriftlig uppgift 2005-12-02). Från början var det vanligt med religiösa motiv med förlagor från kopparsnitt eller träsnitt. Även världsliga motiv tillkom. Under 1600-talet blev växtornamentik mycket vanlig. Glasyren var under medeltiden friskt grön men gjordes längre fram i tiden helt svart för att efterlikna de järnugnar som började tränga undan kakelugnarna i början av 1600-talet (Dahlbäck 1982:404f).

S stematisering av keramiken

Ingen vedertagen systematisering när det gäller keramik och gods efter år 1600 finns ännu i Sverige. Ett system för registrering håller på att utarbetas vid UV Bergslagen, där man också har inrättat en arbetsgrupp för metodutveckling kring yngre rödgods (Johan Anund, skriftlig uppgift, 2001-02-04).

I avvaktan på dessa metodverktyg har läns museet utarbetat en egen systematisering som sedan kan anpassas till en allmänt gällande. Indelningen har en identifikationsmässig (utseendemässig) betydelse, inte en funktions- eller dateringsmässig betydelse. Detta gäller särskilt det yngre rödgodsset, där det på grund av att det är fragmenterat kan vara svårt att bestämma vilken dekor det haft. Vid en eventuell större bearbetning av materialet blir genomgången lättare om dessa undersökningar har en enhetlig typindelning. Det kan naturligtvis även finnas lokala varianter som inte förekommer i andra delar av landet.

Vår egen indelning upprättades i samband med de arkeologiska undersökningarna på Stortorget år 2000 och har sedan använts i samtliga arkeologiska åtgärder där yngre rödgods har påträffats. Detta kommer att underlätta tolkningen av material som påträffas i framtiden. Vi har delat in materialet i fajans (1), flintgods (2), stengods (3), yngre rödgods med enfärgad glasyr (4) samt yngre rödgods, glaserat med dekor (5). Inom dessa finns sedan undergrupper med beteckningar ur alfabetet. Indelningen syns i bilaga 1.

Krukmakare i Gävle

Kruk- och kakelugnsmakarnas skrå i Gävle inrättades under 1600-talet. Den äldsta skråförordning som finns bevarad är från år 1668. Flera mästare och verkstäder fanns i staden. Antalet krukmakare har varierat (Lundblad, skriftlig uppgift 2006-03-15). Rättegångsprotokoll visar att krukmakarna vintertid hade körningar i skogen för att skaffa bränsle till ugnarna (Englund 1932:20, 23). Leran hämtades på västra Löten, vilket var vret nummer 14 på Gävle ägor. Ingenstans kring staden fanns en så lämplig krukmakarlera som just där (Englund 1932:22f). Troligen är denna äga densamma som kallas *Tegelhagen* på en karta

av år 1858 (Svensson 1984). Tegelhagen (i nuvarande stadsträdgården) användes redan på 1600-talet, vid utbyggnaden av Heliga Trefaldighetskyrkan. Där har också funnits ett tegelbruk. Olika krukmakare ägde också andra vretar med lertag (Lundblad, skriftlig uppgift 2006-03-15). Den lokalt tillverkade keramik är rödbrännande (Björk, muntlig uppgift 2001-01). Detta skulle kunna bero på att leran i området är järnhaltig. Det kan också bero på syreförhållanden i ugnen (Andersson & Watz-Wäreus 1973:28).

Krukmakare förekommer här och var i de historiska källorna, men det är svårt att koppla namnen till en viss plats. Bo Hedblom har sökt igenom landskapshandlingarna för Gästrikland i Kammararkivet. I förteckningar över tomtörespenningar för Gävle stad år 1565, fyra år före stadsbranden 1569, påträffades namnet Påvel Krukmakare (skriftlig uppgift 2004-09-27). En Kristian Krukmakare omnämns också före 1600-talets början (Lundblad, muntlig uppgift 2006-02-23).

YNDEN

Golvkachel och kakelugnskachel, sent 15 -tal, ämnat för Gävle slott

Det tidigaste skiktet i materialet utgörs av kakelugnskachel i form av fragmenterat reliefkachel och nischkachel samt golvkachel ("astraker"). Kakelfragmenten är både glaserade och oglaserade. Motiven på reliefkaklet är till största del växtornamentik. Några oglaserade fragment med växtornamentik är mycket skarpa och tydliga. Även enstaka kakelkrön med ansiktsporträtt påträffades. En skärva har en bukig form med tydliga tumavtryck på baksidan. Skärvan var engoberad och täckt med grön glasyr. Till ovanligheterna hör ett fragment av en gjutform (en matris) i lera till kachel. Detta fynd indikerar att keramikproduktionen på platsen även innefattade kakelugnskachel och golvkachel. Detta ger oss en helt ny bild av kompetensen och skickligheten hos krukmakarna i Gävle.

Fragment från fyra eller fem kakelugnar finns i materialet. Golvkaklet består

Bild 6. Fynd 340. Fragment av en grönglaserad kakelugn, tillhörande den tidigaste delen av materialet. Foto: Katarina Eriksson.

Bild 7. Fynd 352. Kakelugnskakel. Fragmentet längst ned i bild visar en man med s.k. tallriksmössa; en populär huvudbonad på 1500-talet. Foto: Katarina Eriksson.

Bild 8. Fynd 396. Ett fragment av en svartglaserad kakelugn. Kaklet glaserades svart för att ugnarna skulle likna järnugnar. Foto: Katarina Eriksson.

till största delen av oglaserade och omönstrade kvadratiska plattor, 15–18 centimeter stora och cirka 4 centimeter tjocka. Dessutom framkom platta fragment av kakel med ett räfflat mönster (Hedblom, skriftliga uppgifter 2004-09-27). Materialet besitter en hög kvalitet när det gäller formspråk och utförande. Utifrån de motiv som förekommer och den tidsperiod som materialet representerar har vi tolkat det som att detta är kakel som tillverkats för att användas i samband med byggnationen av Gävle slott. Största delen av kaklet har aldrig använts, utan kasserats i produktionsfasen.

Hushållskärl av yngre röd gods för avsalu, tidigt 16 -tal–tidigt 17 -tal

Det yngre röd godset utgörs av hushållskärl, trefotsgrytor och piplersdekorerat gods med företrädesvis invändig glasyr, men även med endast blyglasyr. När det gäller hushållskärl förekommer både öppna och slutna kärl, såsom fat, skålar och trefotsgrytor, där de öppna kärlen är piplersdekorerade. Dominerande mönster är cirkelränder, ringlande vågmönster, stiliserade blad och blommotiv. En del av kärlen har en utpräglad renässanskaraktär. De förefaller representera en period från tidigt 1600-tal fram till sent 1700-talets första hälft. Förutom det krukmakaravfall som var koncentrerat till avfallsgropen var det svårt att vid en första överblick skilja materialen åt. Detta blev dock mer görligt vid en genomgång av fyndregistreringen i relation till vår systematisering av keramiken.

Observera dock att de gemensamma drag i keramiken som redovisas nedan skall ses som övergripande tendenser.

Det framkom en hel del fragment som utgör rent avfall från tillverkning av hushållsgods i keramik. Fragmenten kom från defekta och kasserade föremål, exempelvis fragment av trefotsgrytor som inte var sotiga på utsidan och där benen deformerats vid bränningen. Fler exempel på misslyckanden var kärl som vid bränningen gått sönder och där glasyren runnit över och täckt brottytan, samt två större fragment av trefotsgrytor, där den ena var sönderskuren i botten och den andra hade inbrända skärvor i glasyren. På flera skärvor hade glasyren utsatts för hög värme och kokat, så att ytan blivit knotttrig och full av grus och småsten i glasyren.

Bild 9. Fynd 311. Fragment av en gulglaserad trefotsgryta, kasserad för att den gått sönder i tillverkningsprocessen. Foto: Katarina Eriksson.

Bild 10. Fynd 50. Fragment av brunglaserade trefotsgrytor, Foto: Katarina Eriksson.

Flera fragment av rörformade keramikställ påträffades, vilket är mycket ovanligt. Dessa rör är ca 10 centimeter i diameter och består av ett ca 2 centimeter tjockt gods. Förmodligen har dessa fungerat som underrede vid bränning av keramikföremål. Keramikföremålen ställdes på dessa inne i ugnen, så att värmen skulle fördelas jämnt från alla håll. 208 fragment från ställ till en sammanlagd vikt av ca 15 kilo påträffades. Av dessa var ett ställ i det närmaste helt, 11 centimeter i diameter och 16 centimeter högt och med en spricka som visar att det använts efter det att skadan uppkom eftersom denna delvis var sammansmält (bild 12). Några fragment är från kärl som deformerats vid bränningen.

Bild 11. Fynd 316. Fragment av hänklor och kåsor från verkstaden. Foto: Katarina Eriksson.

Bild 12. Fynd 383. Ett ställ för keramikbränning, ett mycket ovanligt fynd. Foto: Katarina Eriksson.

*Bild 13. Fynd 181 och 189.
Fragment av fat som troligen använts
i hushållet på gården, vilket syns på
slitmärkena i godset. Foto Katarina
Eriksson.*

Hushållskärl av yngre rödgods från Schirmanska hushållet

En mindre del av det yngre materialet utgörs av kärl i yngre rödgods som använts i hushållet hos familjen Schirman, vilka hade sin bostad och verkstad på tomten före det att familjen Bergsten övertog den. Det syns att godset använts eftersom det uppvisar slitskador, särskilt på den mönstrade sidan. Även de använda kärlen förefaller representera 1600–1700-tal.

Diskussion

En genomgång av registreringen visar att typer i vår klassifikation som förekommer är typ 4 a–e, 4 j–k, 5 a–l samt 5 p–z (syns i bilaga 1). Typ 4 är olika varianter av enfärgat rödgods medan typ 5 (som nämns i det förra stycket) är kärl med enfärgad botten, randmönster, vågmönster, stiliserade blommor och grön rinnande dekor. Eftersom det vid registreringen i den mån det varit möjligt angetts vilken typ av kärl fragmenten härrör från, kan vi urskilja en relativt tydlig uppdelning mellan yngre rödgods av typ 4 och 5. Typ 4 utgörs av trefotsgrytor och krukor medan typ 5 nästan uteslutande består av fat och grunda skålar med ovan nämnda mönster. Uppdelningen kan eventuellt spegla övergången från öppna spisar, där man använde trefotsgrytor i den öppna elden, till vedspis där metallkärl användes i stället. I sådant fall kan typ 5-kärlen anses representera en yngre fas än typ 4. Antagandet bör prövas i framtida undersökningar i staden. Att vi kan urskilja tendenser i materialet bidrar till en mer övergripande förståelse av keramikmaterialet. Uppdelningen kan också visa olika användningsområden för olika typer av kärl under samma tidsperiod, men vid en översiktlig genomgång av materialet förefaller detta inte lika troligt. Bland typ 4-godset är 4 b vanligast, vilket har olika nyanser av brunt. Därefter kommer 4 e, ett gods i olika gröna nyanser. I övrigt förekommer mörkbruna, gulröda, orangefärgade och lejongula kärl. Av typ 5-keramiken är 5 b oftast förekommande. Det är rödbruna kärl med gula ränder. Därefter följer 5 a, vilket är mörkbruna kärl med gula ränder.

Anmärkningsvärt är att typerna representeras i block enligt systematiseringen, och inte representeras av exempelvis varannan eller var tredje typ i listan, eller förekommer mer slumpvis. Vad detta beror på kan man fundera över. Förhållandet skulle kunna innebära att typerna ligger i anslutning till varandra kronologiskt. Även detta är något som bör prövas i fortsatta fältarbeten.

Utlåtanden om findmaterialet

Inför förundersökningen konsulterade Bo Hedblom och Lars-Rune Larsson flera sakkunniga när det gäller kakel, keramik och yngre rödgods. Bilder av kaklet och astrakerna; d.v.s. det som vi uppfattar som materialet som tillverkats till slottet, skickades digitalt för påseende. Synpunkter inhämtades från följande personer:

Birgitta Lundblad, keramikännare, och Bo Hedblom besökte området tillsammans den 3:e augusti 2004. Lundblad poängterade materialets forskningspotential och möjligheter att sätta gävlekrukmakarnas produktion i samband med andra orters produktion, bland annat i Hälsingland (Hedblom, skriftligt 2004-08-26). Vid ett telefonsamtal 2006-02-23 antar hon att den tidiga delen av materialet härrör från sent 1500-tal och tidigt 1600-tal (Lundblad, muntlig uppgift 2006-02-23). Lundblad påpekar vidare att krukmakare finns omnämnda i Gävle redan vid mitten av 1500-talet och i Hälsingland (Bollnäs) år 1555. Hon hävdar också att flera av de krukmakare som etablerat sig i Hälsingland under 1700- och 1800-talen kom från eller via Gävle (skriftliga uppgifter 2006-03-15).

Annika Tegnér vid Nordiska Museet. Tegnér är av den åsikten att materialet kan hänföras till 1600-talets förra del. Hon grundar detta antagande bland annat på kakeldekorationernas utformning (Tegnér, muntlig uppgift 2005-11-28).

Claes Wahlöö vid Kulturen i Lund. Även Wahlöö anser att materialet härrör från första hälften av 1600-talet (muntlig uppgift 2006-02-23)

Thomas Billig, arkeolog, anser att kaklet delvis utgörs av kakelugnar från 1500-talets senare del. Han menar att fynden överensstämmer med material som han påträffat i samband med undersökningar på Nyköpingshus. Han anser det mycket troligt att materialet på Klintbergska gården härrör från slottet (Billig, muntlig uppgift 2006-02-23). Nyköpingshus totalrenoverades av hertig Karl, yngste son till Gustav Vasa, mot slutet av 1500-talet, och omvandlades till ett praktfullt renässanspalats. Det renoverades med andra ord under samma period som då Gävle slott byggdes upp. År 1665 brann Nyköpingshus emellertid ned. Det blev föremål för undersökningar under tidigt 1900-tal (Nationalencyklopedin 1994). Billigs uppgifter får betraktas som en bekräftelse på att materialet på Klintbergska gården är av en alldeles speciell kvalitet.

Mathias Bäck, förste antikvarie vid UV Mitt, med lång erfarenhet av arkeologiska undersökningar med yngre rödgods, anser att det till viss del rör sig om klara 1600-talsdateringar. Materialet kan föras ner till 1600-talets mitt och första hälft. En del skålar, exempelvis det mörkgröna godset, torde kunna dateras till cirka 1640-1680. Flera av de andra föremålen ligger däromkring i dateringen. Bäck påpekar också att det har undersökts mycket få keramikverkstäder från stormaktstiden (och även andra perioder) och att det därför är angeläget att få fram så mycket information som möjligt om dessa. Han antar emellertid att det troligen inte funnits professionaliserad verksamhet på verkstadsnivå så många årtionden före 1600-talets början (Bäck, skriftlig uppgift 2006-02-16).

Lars-Rune Larsson har följande konstvetenskapliga synpunkter när det gäller materialet:

En del av det yngre rödgodsset (fynd 169-189) kan mönstermässigt hänföras till renässansen, perioden 1580-1630 (exempelvis fynd 188). Exempelvis ett lejongult fat med fyndnummer 386 har en väldigt stark renässansprägel.

Där finns även produktionsmaterial från 1600-talet, d.v.s. material som härrör från keramikverkstaden.

Vissa fynd är astraker, det vill säga golvkakel, av hög kvalitet (exempelvis

Bild 14. Fynd 279. Fragment av nischkachel från Gävle slott. Fragmentet visar en kvinna med pärlsmücke i pannan, troligen Anna av Habsburg-Steiermark, svensk och polsk drottning vid 1500-talets slut.

Bild 15. Porträtt föreställande drottning Anna. Bilden av okänd konstnär finns att beskåda på hemsidan www.wikipedia.org.

fyndnummer 81, 262, 289 samt 351-360). Astraken med fyndnummer 387 förmodar han endast kan härröra från Gävle slott. Den uppvisar samma höga kvalitet som golvkaklet på Drottningholms slott. Detta slott utformades av Willem Boy, vilken var Johan III:s främste arkitekt och även skapare av slottet Tre Kronor.

I materialet finns också figurkachel till barockkachelugnar som förefaller vara tillverkat under sent 1580-tal (exempelvis fynd 391). I fynd 352 ser man delar av en frisyrr med tallriksmössa, en huvudbonad i renässans som var vanlig på 1500-talet. Figurkachel i rundbågenisch som detta fragment härrör från finns redan från 1540-talet. Larsson anser att fynden från Klintbergsgården karaktäriseras av en otrolig detaljrikedom (exempelvis fynd 340, delar av kachelugn med grön glasyr).

De skärvor med gröntonad glasyr (fynd 340) som förekommer representerar tidigt 1600-tal.

Det förekommer hängkrukor till dryckeskåsar, spillkum, förningskrukor och bärkrukor från 1500-tal (fynd 252, 286, 288, 331, 389).

Fynd 356 är en dekoration till en kachelugn. Figuren föreställer en kvinna med pärlsmücke och krona. Det har visat sig att det troligen rör sig om den svenska drottningen Anna (1592–1598), född i Österrike och gift med kung Sigismund.

Larsson anser också att den svarta glasyren på kachelugnskaklet i fynd nummer 353 är avsedd att efterlikna järnugnar. Under 1600-talet var det populärt med svartade ugnar. Järnugnar förekommer tidigt i Europa (Tunander 1973: 38).

Materialet innehåller dessutom en skärva av ett så kallat Siegburgkärl, vilket bör ha importerats från Rhenlandet under 1600-talet.

Enligt Larsson håller reliefkaklet som påträffats på Klintbergsgården mycket hög kvalitet både tekniskt och konstnärligt. Det är inte fråga om kopiering som innebär retardering eller förfäclning, utan det ger ett mer självständigt konstnärligt uttryck. Larsson bedömer att materialet i fyndkoncentrationen utifrån en första anblick hör hemma i tidsintervallet 1580–1630.

Håkan Landström menar att av keramikerna som härrör från vasatid verkar bara golvkaklet ha blivit använt. Det förekommer endast sekundärt använt som

skoning i ett stolphål på tomten. Han anser att det högkvalitativa reliefkaklet från renässansen kommer från keramikverkstaden och att detta bevisas av att en matris påträffats i den förundersökta ytan (Hedblom, skriftlig uppgift 2006-03-20).

Den samlade bedömningen är att den tidigaste delen av materialet härrör från sent 1500-tal och 1600-talets förra hälft. En annan gemensam uppfattning är att kakelfragmenten håller en mycket hög kvalitet ur både teknisk och konstnärlig synpunkt.

Bo Hedblom poängterar att många olika frågor kan ställas till materialet på grund av den stora volymen. Han anser att materialet kan hjälpa till att belysa Gävles historia ur ett regionalt, lokalt och hantverksmässigt perspektiv, t ex ger det nya möjligheter att sätta gävlekrukmakarnas produktion i samband med andra orters produktion, bland annat i Hälsingland (Hedblom, skriftlig uppgift 2004-09-27). Denna åsikt bestyrks av Birgitta Lundblad. Det kunde även diskuteras på nationell och europeisk nivå när det gäller att spåra handelsvägar och europeiska kontakter i formspråk med mera (Hedblom, skriftligt, 2004-09-27 samt Lundblad, skriftlig uppgift 2006-03-15).

Bild 16. Fynd 12 och 162. Fragment av fät för avsalu, 1600-tal. Foto: Katarina Eriksson.

SKRIFTLIGT MATERIAL

De första skriftliga uppgifterna som behandlar tomten härrör från år 1737, då tomtböckerna över Gävle anger att tomten såldes från krukmakarsläkten Schirman till landsgevaldiger Åman. Orsaken skall ha varit att verkstaden gick i konkurs. Familjen Schirman hade genom giftermål blivit befryndade med en annan krukmakarsläkt, Gavelholm, vilka bebodde den granntomt som ligger mot Gammelbroplan. Schirmans förefaller också vara ättlingar till den Påvel Krukmakare som förekommer i källorna redan år 1565. Sannolikt kan hans verksamhet också knytas till området söder om Gammelbron. Under sent 1700-tal ägs tomten av en lektor Bergsten. 1855 övertas den av rektor Klintberg (Hedblom, skriftlig uppgift, Gefle Dagblad 2004-10-18 samt Lundblad, skriftlig uppgift 2006-03-15). Efter år 1737 har med andra ord inga krukmakare bott på gården. Därmed har vi en kronologisk avgränsning framåt i tiden. Familjen Schirman

fortsatte sin verksamhet på annan plats i staden (Lundblad, muntlig uppgift 2006-02-23). Denna skriftliga uppgift gör att fyndmaterialet kan diskuteras på säkrare premisser.

TOLKNING AV DET ARKEOLOGISKA MATERIALET

Hela fynd- och anläggningskontexten har till stor del spolierats genom de schaktningar som den dåvarande markägaren utförde. Avsaknaden av bärlager bekräftar att området har undgått stadsplanering sedan 1700-talets mitt. Aktiviteterna före det att Klintbergiska gården uppfördes har varit få. Området har varit extensivt använt in i historisk tid, och därefter har marken odlats upp och brukats som vret innan keramiktillverkningen tog sin början. Det förhållandevis djupa matjordslagret bestyrker detta.

I samband med uppförandet av bostadshuset har keramikavfall från tillverkningen använts som fyllnadsmaterial under bostadshusets grund. Det trägolv som påträffades i schakt 5 kan inte dateras och kan inte heller bindas till något lager.

Fynden var koncentrerade till exploatörens stora schakt och södra delen av schakt 1. De arkeologiska spåren på andra delar av tomten var få eller obefintliga. Keramikmaterialet omfattar perioden 1500-talets slut till ett stycke in på 1700-talet. De övriga spåren som påträffades kan hänföras till 1800-talet. Området mellan Klintbergiska gårdens bostadshus och det uthus som finns i tomtens södra del förefaller ha använts som grusplan efter det att gården uppfördes.

De nedgrävningar som påträffades får anses ha anknytning till en keramikverkstad på platsen. Den mindre nedgrävningen tolkades som en botten till en keramikugn. Den övre delen av anläggningen har sannolikt skadats vid anläggandet av Klintbergiska gården. Den större stenkädda nedgrävningen tolkades som ett lerupplag som anlagts för att användas i keramiktillverkningen. I botten mot den sterila sanden och en bit upp på de stenkädda väggarna fanns fortfarande ren lera kvar. Gropen har sekundärt använts som avfallsgrop i krukmakeriet. Detta sätt att återanvända nedgrävningar är vanligt i våra äldre städer, som exempelvis att brunnar som upphört att fungera ofta har slutat som avfallsgrop (Roslund, skriftlig uppgift 2005-10-20).

Bild 17. Fynd 176. Fragment av fat samt dekorationer till förningskrukor.

Det är svårt att säkert klargöra var lertakten funnits. Det kan inte fastställas med säkerhet att den funnits i verkstadens omedelbara närhet, men den källargrop som funnits till Klintbergiska gården kan ursprungligen ha utgjort en lertäkt.

Magnus Elfwendahl har ägnat sin avhandling *Från skärva till kärl* åt att diskutera yngre rödgods som arkeologiskt massmaterial. Han skriver om krukmakeriets utveckling: "I sin tidigaste skepnad framträder krukmakeriet som ett försäljningshantverk, det vill säga en tillverkning för en marknad som efterfrågade kärl i lergods. Krukmakarna anskaffade råvarorna, tillverkade och sålde själva den färdiga produkten. Under 1500-talet ägnade sig krukmakare också i viss utsträckning åt beställningshantverk i anslutning till de kungliga slotten. Parallellt finns alltså ett hantverk orienterat mot försäljning av färdiga produkter. Krukmakarna som framträder under 1600-talet ägnar sig också i några fall åt beställningshantverk men vanligast var en verksamhet som innebar en tillverkning av olika keramiska förbrukningsartiklar, d.v.s. kärl. Vid sidan om ägnar sig vissa åt att också göra ugnskakel. Utvecklingen efter 1700 skiljer sig inte nämnvärt från perioden innan. Det är först efter 1700-talets mitt som en förändring av hantverket blir mer påtaglig samtidigt som verkstäderna får sin största geografiska spridning" (Elfwendahl 1999:77).

När det gäller fyndmaterialet på Klintbergiska gården kan det indelas i tre skikt. Det äldsta utgörs av material som troligtvis härrör från kakeltillverkning till Gävle slott. Materialet förefaller med bakgrund i de olika expertutlåtandena härröra från 1500-talets senare hälft och 1600-talets första hälft. En arkeologisk datering är inte möjlig. Om kaklet är tillverkat i Gävle och har varit ämnat att användas i slottet betyder det att keramikernas kompetens och skicklighet var betydligt mer avancerad än vad som tidigare varit känt. Det kan inte uteslutas att familjen Schirman eller deras föregångare på platsen kommit till Gävle i samband med slottsbyggnationen, men krukmakare är belagda i Gävle redan innan slottet byggdes (se skriftliga uppgifter).

Kvinnan med pärlsmcket i pannan bör vara Anna av Habsburg-Steiermark, österrikisk prinsessa som gifte sig med kung Sigismund, son till Johan III (bild 12). Hon var polsk och svensk drottning under åren 1592–1598 (Nordisk Familjebok 1904). Det ligger nära till hands att tro att ett porträtt av Anna i egenskap av svensk drottning bör ha satt spår i utsmyckningarna av ett kungligt slott. Detta stämmer också tidsmässigt väl överens med de olika utlåtandena om fyndmaterialet. De skriftliga källorna berättar att Johan III i Gävle lät uppföra den första mer påkostade slottsbyggnaden i sten, och att arbetet påbörjades år 1583 (Stjernberg 1990:8). Denna uppgift bestyrker otvivelaktigt att fyndmaterialet härrör från slottet. Ansvarig för utformningen av slottet anses återigen Willem Boy ha varit (Stjernberg 1990:8). Att kung Sigismund själv till viss del varit inblandad i slottsbyggnationen märks i ett brev av år 1594, där han låter byggmästaren, Mårten Rossman, få en "trästufva" vid slottet att bo i under byggnationen (Selggren, J. 1892:5).

Nästa skikt i materialet representeras av avfall i form av yngre rödgods från keramikverkstaden. Avfallet förefaller utifrån mönstren med renässansprägel åtminstone till en del representera sent 1500-tal och större delen av 1600-talet, kanske in i 1700-tal. Till denna kontext hör troligtvis också ugnen och lerupplaget. Tillverkningen har sannolikt bedrivits för avsalu i staden. Verkstadens initiala fas kan inte dateras närmare än till sent 1500-tal.

Det tredje skiktet i materialet utgörs av hushållskärl i form av rödgods från den Schirmanska bosättningen på gården. Möjligtvis hör det påträffade trägolvet till denna fas.

UTVÄRDERING OCH SLUTORD

De byggnadsantikvariska och arkeologiska insatserna när det gäller Klintbergiska gården har omgivits av en rad försvårande omständigheter. Eftersom den dåvarande markägaren till stor del grävde sönder den fyndförande ytan har fynden hamnat ur kontext och stora delar av fyndmaterialet har blivit omrört. Vi har försökt råda bot på detta genom att samarbeta med människor som har kunskap i keramik tillverkning och yngre rödgods utifrån andra aspekter än de arkeologiska.

Materialet är anmärkningsvärt på två sätt. De fynd som utgör rester av inredningsdetaljer, tänkta att användas i Gävle slott men som kasserats, är mycket ovanliga med avseende på formspråk och kvalitet. Det torde också ha få paralleller i andra svenska miljöer. Fynden från krukmakeriet är speciella just för att mycket få keramikverkstäder undersökts i landet. Därför är materialet i viss mening unikt.

Fynden tål att ses på ur en mängd olika aspekter. Det omfattande fyndmaterialet kan i framtiden användas för att belysa tillverkning och användande av yngre rödgods i Gävle. Denna forskning är ur ett nationellt perspektiv mycket viktig och det finns ett stort intresse från lokala specialister att ta sig an materialet. Det finns också nya möjligheter att sätta gävlekrukmakarnas produktion i samband med andra orters produktion. Många frågeställningar kan appliceras på materialet. Det kan hjälpa till att belysa Gävles historia ur ett regionalt, lokalt och hantverksmässigt perspektiv. Det kan även diskuteras på nationell och europeisk nivå när det gäller att spåra handelsvägar och europeiska kontakter i formspråk med mera.

Olika frågor kan ställas till materialet på grund av dess karaktär, komplexitet och omfattande volym. Vi inbjuder både yrkesmän, kännare och intresserad allmänhet att beforska det.

Bild 18. Laverad teckning från år 1853 av C.S. Hallbeck. Ur Läns museet Gävleborgs samlingar. Konstnären har befunnit sig på en plats västerut längs Gavleån från slottet sett, strax norr om Klintbergiska gården.

SAMMAN ATTNING

Länsmuseet Gävleborg har på uppdrag av länsstyrelsen utfört en arkeologisk förundersökning och undersökning av Klintbergska gården, kvarteret Lövsångaren, Vallbacken 5:2, Gävle stad och kommun. Uppdraget utfördes på grund av att avfall från en förmodad keramikverkstad samt andra unika fynd kommit i dagen vid en omfattande olovlig schaktning. Undersökningen utfördes under stark tidspress vilket påverkade möjligheterna att tolka materialet i fält. Förundersökningen syftade till att klargöra omfattningen av de fyndförande lagren och att fastställa om anläggningar av något slag fanns på tomten.

Vid undersökningarna togs ett omfattande fyndmaterial om hand. Tre skikt kan urskiljas i fyndmaterialet.

Det äldsta utgörs av halvfabrikat och kasserat material som troligtvis härrör från kakeltillverkning till Gävle slott.

Nästa skikt representeras av kasserade föremål av yngre rödgods samt bland annat ställ för keramikbränning. Även ett fåtal anläggningar påträffades, bland annat en ugn och ett lerupplag till keramikverkstaden.

Det yngsta skiktet utgörs av fragment av hushållskärl som använts av invånarna på Schirmanska gården.

Krukmarverkstaden bör ha varit i kontinuerlig drift från 1500-talets slut till 1737 när krukmarfamiljen Schirman säljer gården.

Ett fyndmaterial av denna omfattning och kvalité från ett krukmakeri är mycket sällsynt i ett nationellt sammanhang. Bristen på arkeologisk kontext kan uppvägas genom forskning inom andra ämnesområden och med hjälp av andra källor.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut: 431-8877-04

Lägesangivelse: Kvarteret Lövsångaren, Vallbacken 5:2, Gävle stad.

Koordinater: PunktId 9001	x6728883,134	y1572926,865	z12,407	MUS
PunktId 9002	x6728918,201	y1572960,505	z12,267	MUS
PunktId 9003	x6728937,248	y1572943,152	z12,193	MUS
PunktId 9004	x6728924,216	y1572928,534	z11,951	MUS
PunktId 9005	x6728910,248	y1572910,108	z13,785	MUS

Fältarbetstid: 2004-09-06 – 10 och 10-05 – 06.

Fältarbetsledare: Ylva Roslund-Forenius, 1:e antikvarie.

Arkeologisk fältpersonal: Förundersökningen: Ylva Roslund-Forenius, Kerstin Westrin, Johan Åström, antikvarier. Slutundersökningen: Ylva Roslund-Forenius och Katarina Eriksson. Frivillig personal: Håkan Landström.

Rapportarbete: Ylva Roslund-Forenius och Katarina Eriksson

Maskin: Gävleborgs Grävkonsult.

Fältarbetstimmar: 144 timmar.

Maskintid: 16 timmar.

Dokumentationsmaterial: Fältanteckningar, korrespondens, plan och sektion samt fynd förvaras vid Länsmuseet Gävleborg.

RE ERENSER

Litteratur

- Aagård, G. 1984. Gävle. *Medeltidsstaden 62*. Riksantikvarieämbetet
- Anderson, L-O., Watz-Wåréus, B. 1973. Berättelsen om lera och eld, en historia om keramik. Bokform.
- Dahlbäck, G. 1982. *Helgeandsholmen. 1000 år i Stockholms ström*. Stockholm.
- Elfwendahl, M. 1999. *Från skärva till kär. Ett bidrag till vardagslivets historia i Uppsala*. Akademisk avhandling. Elfwendahl & Co AB, Västervik.
- Elfwendahl, M. 2000. *Skärvor och kär. I: Carlsson, R., Syse, B., Wallebom, U., Qviström, L. 2000. På vägen in till staden. Lämningar från medeltid och nyare tid i kvarteret Örtedalen i Uppsala. Arkeologisk undersökning 1999*. Upplandsmuseets skriftserie nr 2. Uppsala. s. 96–148.
- Englund, N. 1932. *Hantverkarläkter i Gävle på 1700-talet*. Gästrikiska hembygdsböcker II. Gästriklands Kulturhistoriska Förening. Gävle.
- Eriksson, K., Roslund-Forenius, Y., Sandberg, B. 2005. *Från avfallsgrop till sopcontainer. Arkeologisk undersökning*. Rapport 2005-02. Läns museet Gävleborg.
- Karlström, T. 1974. *Gävle stadsbild. Bebyggelse och samhällsutveckling till 1900-talets början*. Flanör bokhandel. Gävle.
- Larsson, E. Svensson, B. 1986. *Kulturminnesvårdsprogram för Gävle stadscentrum. Förslag till riktlinjer för den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen i Gävle stadscentrum*. Stadsarkitektkontoret, Gävle kommun.
- Liasen, K. m fl. 2003. *Brända Bocken, ny restaurang på Stortorget*. Rapport – Läns museet Gävleborg 2002:04.
- Lindqvist, G. 1981. *Krukor och fat. Svenskt krukmakeri under 400 år*. Liber Förlag, Stockholm.
- Nationalencyklopedin*. 1994. Bokförlaget Bra Böcker, Höganäs.
- Nordisk Familjebok*. 1904. Nordisk Familjeboks Förlag Aktiebolag, Stockholm.
- Palme, P. 1965. *Svensk keramik, 2:a omarbetade upplagan*. Forum.
- Selggren, J. 1892. Om Gefle slott. *Meddelanden af Gästriklands Fornminnesförening*, Gävle.
- Stjernberg, A. 1990. *Restaureringen av Gävle slott 1988-1990*. Gävle kommun.
- Svensson, B. 1984. *Gävle stadscentrum genom 400 år*. Stadsarkitektkontoret, Gävle kommun.
- Tunander, B. & I. 1973. *Kakelugnar*. ICA Bokförlag, Västerås.
- Ulfhielm, B. 2006. *Det äldsta Gävle*. Rapportmanus, Läns museet Gävleborg.

Otr chta källor

- Länsstyrelsens beslut 431-5279-03.
Akten V 14-1:1 i Lantmäteriverkets forskningsarkiv.

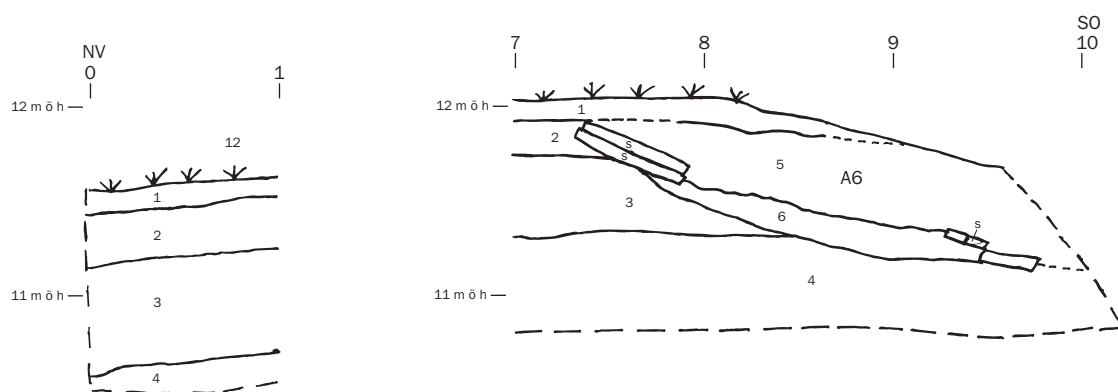
Skriftliga uppgifter

- Andersson, Erik 2005-12-02
Anund, Johan 2001-02-04
Bäck, Mathias 2006-02-13
Hedblom, Bo 2004-08-26, 2004-09-27, Artikel i Gefle Dagblad, 2004-10-18, 2006-03-20.
Lundblad, Birgitta 2006-03-15

Muntliga uppgifter

Billig, Thomas	2006-02-23
Björk, Ann-Marie	2001-01-10
Hedblom, Bo	2004-09-30
Lundblad, Birgitta	2006-02-23
Tegnér, Annika	2005-11-28
Wahlöö, Claes	2006-02-23

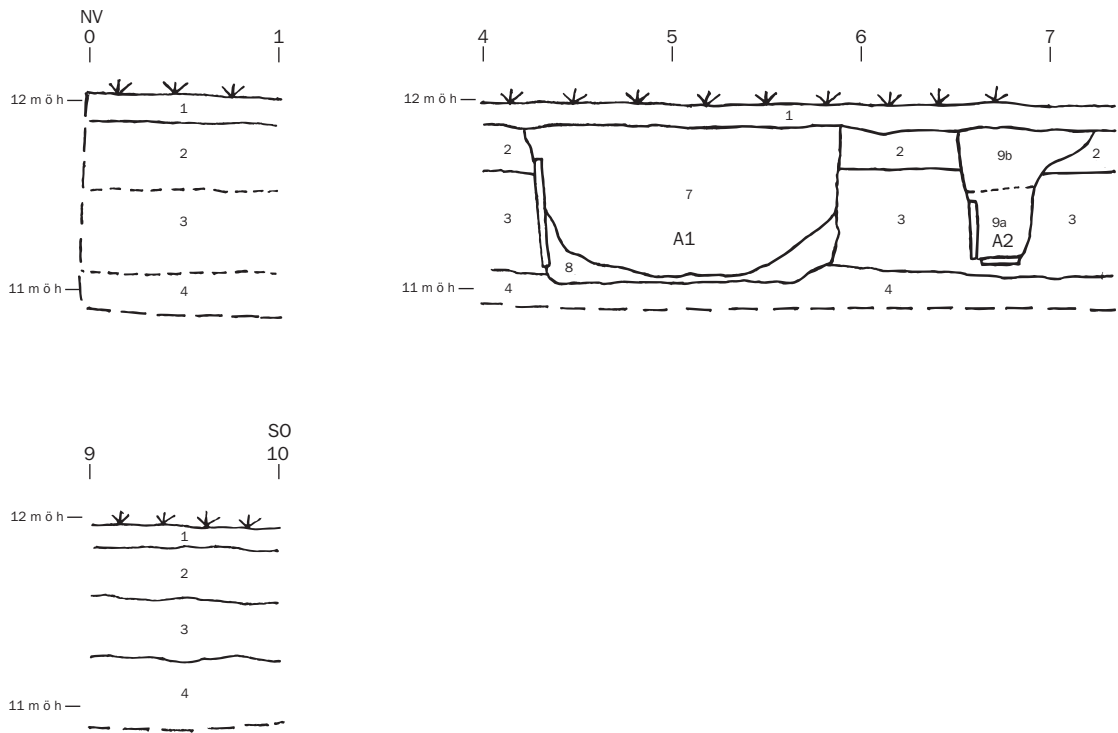
SEKTIONER OCH PLANRITNINGAR

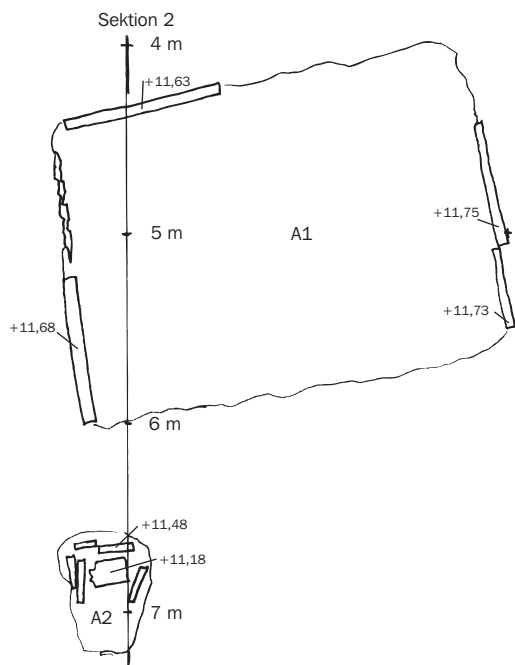
Sektion 1, schakt 1. Skala 1:40.

Lagerbeskrivningar

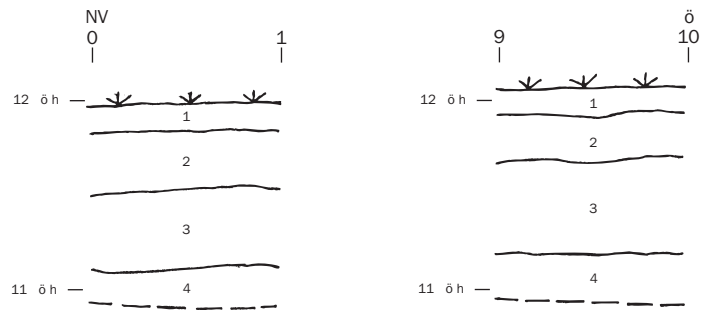
1. Gräs och mylla.
2. Infiltrerad sand, mörkbrun.
3. Sjösand, svallad, grågul, steril, enstaka rostfläckar.
4. Mjåla, svaga sandstrimor, enstaka rostfläckar, steril.
5. Krukneriavfall, kompakt, svag sandinblandning, grus och jord.
6. Svallad "strandslutning", kulturjord och steril sand blandat.
7. Kulturjord och sand. Rikligt med tegelkross, keramik, kakel, fönsterglas, kritpipor samt djurben.
8. Lera, grå, lätt infiltrerad.
9. A, Brun sand, B. Jordblandad sand, enstaka tegelflis och kolfläckar.
10. Kulturjord, sandblandad, rikligt med tegel, porslin, spik, keramik och järnfragment.
11. Dumphög, skräpmaterial, mynt från 1875.
12. Grästorv, småsten och grus.
13. Träggolv, stockar, kraftigt förmultnade, ovsidan bränd. Västra delen förmultnat trälager utan struktur.
14. Brun svallad infiltrerad sand och gul steril sjösand.

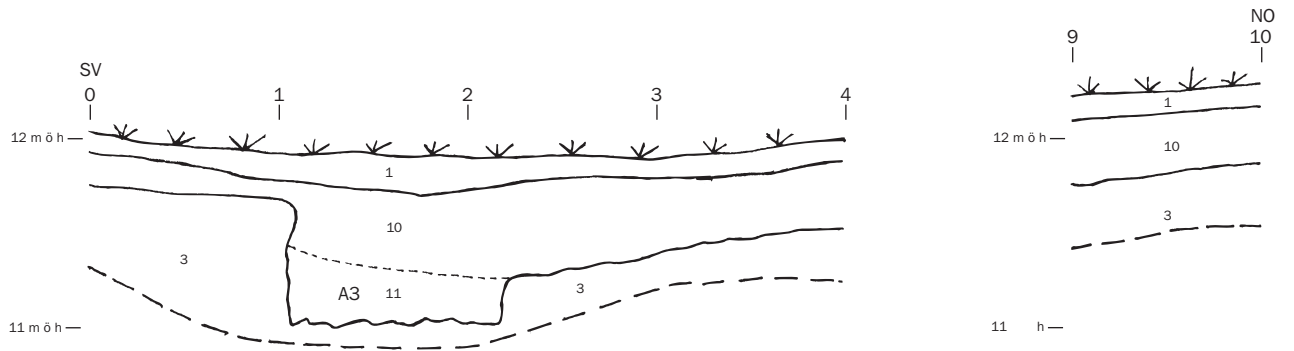
Sektion 2, schakt 2. Skala 1:40.

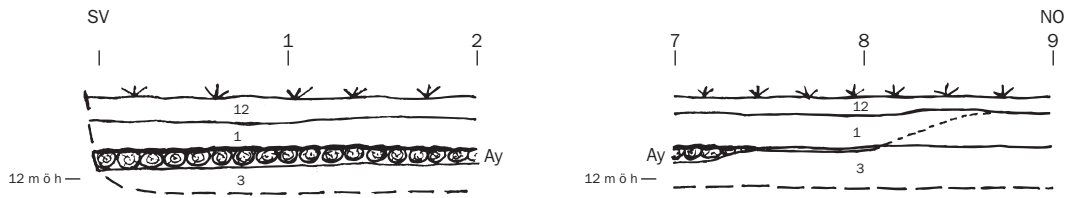
Plan över anläggning 1 och 2 i sektion 2. Skala 1:40.

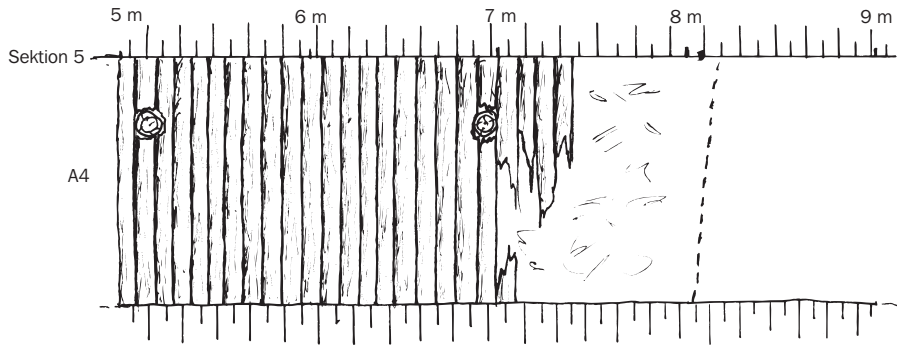
Sektion 3, schakt 3. Skala 1:40.

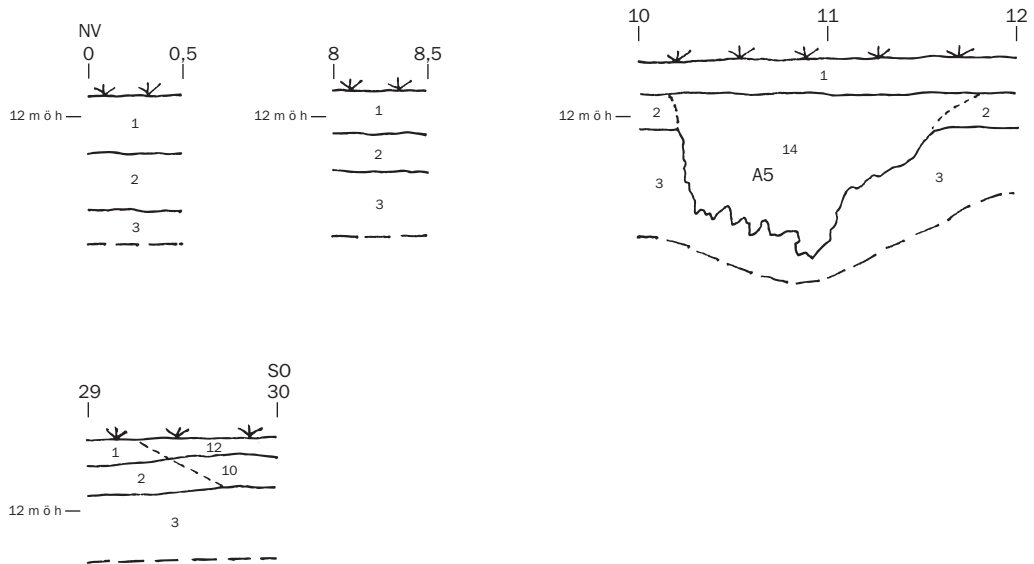
Sektion 4, schakt 4. Skala 1:40.

Sektion 5, schakt 5. Skala 1:40.

Plan över anläggning 4 i sektion 5. Skala 1:40.

Sektion 6, schakt 6. Skala 1:40.

ANLÄGGNINGS ESKRIVNINGAR

A1. Nedgrävning

Yta 2,3×1,6 m. Djup 0,8 m. Lodräta väggar med stensatta sidor (gävlesandsten i storleken, 0,8×0,6 m.). Fyllning av grå lera och kulturjordsblandad sand. Leran bemängd med fragment av tegel, keramik, kakel, fönsterglas, kritpipor och djurben.

Tolkning: Lerupplag.

A2. Nedgrävning

Yta 0,7×0,55 m. Djup 1,05 m. Cirkelformad mörkfärgning i ytan. Övre delen 0,55 djup med fyllning av sandlager bemängt med jord, kol och tegel. Trattformig i sektion. Undre delen 0,5 djup med fyllning av brun sand. Väggarna utgjordes av fem kantställda stenar (gävlesandsten) i storleken 0,2×0,3 m. En sten låg i botten men har sannolikt fallit in från sydsidan. N och V sidan uppbyggda av två stenar vardera. nedgrävningen fylld med brun sand upp till stenarnas övre kant.

Tolkning: Keramikugn.

A3. Nedgrävning

Yta 1,2×0,7 m. Djup 0,4 m. Lodräta väggar. Fyllning av sandblandad kulturjord. Fynd i fyllningen: mynt från år 1875.

Tolkning ej möjlig.

Ay . Träggolv

Längd: 7,75 m (den del som syntes i schaktet). Bredd: 1,25 m. Två pålar drivna genom golvet vid 1,5 m från schaktets V ände.

A5. Nedgrävning

Yta: 1,6×0,9 m. Djup 0,4 m. Ojämma kanter och oregelbunden botten. Fyllning av melerade sandlager.

Tolkning ej möjlig.

A6. Nedgrävning

Yta: 2,5 m i NV-SO riktning. Den totala ytan var p.g.a. skador inte möjlig att bedöma. Djup: ca 0,5 m. Form: avlång. Fyllning av fragmenterad keramik. Svag inblandning av sand, jord, grus och gävlesandsten.

Tolkning: Avfallsgrop.

FYNDFÖRTECKNING

Fnr	Sakord	Material	Undertyp material	Föremål	Dekorationstyp	Del	Dekor/anm	Vikt (gr)	Antal	Mått (mm)	Skärv-tjocklek (mm)
1	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		24	1	76x39	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		2	1	42x28	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		8	1	50x27	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		12	1	40x40	4
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		14	1	57x30	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning	Påsintrad lera	24	1	73x33	20
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Buk		20	1	47x51	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		18	1	57x32	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		30	1	102x32	9
2	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning		8	1	44x25	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat ?	5h	Mynning	Påsintrad lera	10	1	47x31	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		6	1	46x31	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		12	1	54x47	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		8	1	62x29	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		16	1	63x29	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk/mynning		8	1	47x31	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		6	1	40x35	4
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning		24	1	67x24	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		8	1	55x29	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		2	1	36x22	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Buk		12	1	46x29	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning		36	1	89x44	11
3	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Botten		34	1	69x60	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		24	1	68x44	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Botten		44	1	99x52	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		26	1	74x50	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		48	1	106x46	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		38	1	74x35	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		44	1	64x61	13
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Botten		36	1	80x49	7
4	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		14	1	79x33	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		14	1	60x27	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		8	1	32x25	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		6	1	42x30	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		20	1	69x25	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		14	1	49x32	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		14	1	34x35	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		6	1	34x33	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		14	1	32x30	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		2	1	30x25	4
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		2	1	26x22	7
5	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		24	1	49x48	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		12	1	50x33	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		4	1	22x19	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		10	1	30x30	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		4	1	39x30	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		4	1	30x25	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		2	1	34x24	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		2	1	29x21	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		8	1	47x32	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		2	1	24x22	4

	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		2	1	25x19	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		8	1	37x30	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		8	1	38x36	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Buk		6	1	42x32	8
6	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten		40	1	72x51	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten/buk		44	1	75x53	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten		64	1	72x63	12
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		58	1	163x29	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		72	1	87x83	12
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten		132	1	138x95	12
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		42	1	87x51	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		38	1	99x49	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		38	1	80x48	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		36	1	92x70	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		84	1	148x60	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		48	1	85x63	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		38	1	75x40	14
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		14	1	49x22	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		18	1	70x34	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten		26	1	93x23	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		22	1	63x49	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		8	1	42x22	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		16	1	53x23	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		6	1	36x29	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		8	1	39x25	11
7	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		8	1	40x36	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		4	1	35x25	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		6	1	43x28	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		10	1	35x32	8
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		8	1	35x34	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		2	1	38x27	2
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		12	1	35x32	11
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		2	1	30x15	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		2	1	35x22	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		2	1	32x29	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		4	1	29x26	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten		8	1	35x25	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		10	1	36x28	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		6	1	43x21	6
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		10	1	35x29	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		12	1	45x27	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		10	1	35x30	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		12	1	69x37	7
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		6	1	28x22	9
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		36	1	75x32	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning		20	1	63x22	10
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten		40	1	62x47	15
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Buk		14	1	64x50	6
8	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning, brätte		124	6		
9	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning, brätte		166	18		
10	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning, botten, brätte		48	15		
11	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		34	2		5
12	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5f	Mynning, brätte		38	2		5
13	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5q	Mynning		52	1	81x60	5
14	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål	5r	Mynning, buk		30	4		5
15	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Brätte		42	2		8

16	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning	Gul mynningsrand, brunröd glasyr	14	3		
17	Kärl	Keramik	Y rödgods			Botten		14	1	36x33	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?		Mynning		4	1	28x30	4
	Kärl	Keramik	Y rödgods		5b?	Buk		8	2		4
	Kärl	Keramik	Y rödgods			Buk	Ingen glasyr	6	1	29x29	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods		5l	Buk		2	1	33x16	5
	Kärl	Keramik	Y rödgods					2	1	28x18	4
18	Kärl	Keramik	Y rödgods				Transparent glasyr med gul pipleredekor	12	2		5
19	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, botten, ben		330	44		
20	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?	4e	Mynning	Passning	112	5		9
21	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?	4e	Mynning, buk, botten		336	23		
22	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	1704	129		
23	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Buk, ben		170	10		
24	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Mynning, buk, botten, ben		1164	58		
25	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, botten, ben		919	52		
26	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?	4b	Mynning, buk		834	70		
27	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning, buk, hank	Ingen eller skadad glasyr, flera kärl	360	30		
28	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning, brätte		188	13		
29	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5s	Mynning		132	2		
30	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5t	Mynning, brätte		372	21		
31	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning, brätte		108	16		
32	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning, brätte		190	25		
33	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5u	Mynning, brätte, botten		234	6		
34	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning, hank	Rödbrun glasyr, gul mynningsrand	58	4		
35	Kärl	Keramik	Y rödgods			Ben, rörskaft	Oglaserade, flera kärl	110	10		
36	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?	4e	Mynning, buk, öra	Flera kärl	1009	38		
37	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?	4a	Mynning	Flera kärl	290	7		
38	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?		Mynning	Flera kärl	136	12		
39	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka?		Mynning	Flera kärl	164	4		
40	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?		Mynning	Flera kärl	72	4		
41	Kärl	Keramik	Y rödgods				Oglaserade eller skadad glasyr, flera kärl	378	20		
42	Kärl	Keramik	Y rödgods			Ben	Oglaserade, flera kärl	2028	57		
43	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Buk, botten, ben	Flera kärl	1164	19		
44	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Buk, botten, ben	Flera kärl	1349	23		
45	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	1684	26		
46	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Buk, botten, ben	Flera kärl	1329	19		
47	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Buk, botten, ben	Flera kärl	1459	25		
48	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Buk, botten, ben	Flera kärl	1134	21		
49	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Botten, ben	Flera kärl	1754	27		
50	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Buk, botten, ben	Flera kärl	1574	11		
51	Kärl	Keramik	Y rödgods		5a		Två kärl?	16	2		
52	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Buk, öra, rörskaft		228	5		
53	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4j	Buk, öra, rörskaft	Flera kärl	436	10		
54	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, öra, rörskaft	Flera kärl	569	9		
55	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Mynning, buk, öra, rörskaft	Flera kärl	1109	19		
56	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, öra, rörskaft	Flera kärl	689	16		
57	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, öra, rörskaft		136	4		
58	Kärl	Keramik	Y rödgods			Hank, öra	Flera kärl	979	42		

59	Kärl	Keramik	Y rödgods		4b	Rörskaft	Flera kärl	1758	45		
60	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, ben, rörskaft	Flera kärl?	824	57		
61	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Buk, botten, ben	Flera kärl	579	61		
62	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	1164	79		
63	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	539	35		
64	Kärl	Keramik	Y rödgods		4j	Mynning, buk		88	16		
65	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	1094	61		
66	Kakel	Keramik		Kakelugn			Mörkgrön glasyr	949	5		
67	Kärl	Keramik	Y rödgods			Hank, öra, ben, rörskaft	Flera kärl	140	7		
68	Tegel?	Lera		Murtegel?			Bränd	262	37		
69	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning	Vit mynningsrand, brunröd glasyr	50	5		
70	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning mfl	Skadad glasyr, flera kärl	74	23		
71	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5b?	Mynning, bätte	Skadad glasyr, flera kärl	238	14		
72	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5b?	Mynning, brätte, botten	Flera kärl?	278	16		
73	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning, brätte	Flera kärl	160	5		
74	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5p	Brätte, botten	Flera kärl	150	11		
75	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?		Mynning, brätte, buk	Flera kärl	30	8		
76	Kärl	Keramik	Y rödgods		5p?			16	5		
77	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning	Vit mynningsrand och dekor, brunröd glasyr på in och utsida	22	1	68x35	6
78	Kärl	Keramik	Y rödgods				Brunröd glasyr med gul pipleredekor	34	4		
79	Kärl	Keramik	Y rödgods		5v			2	1	28x17	4
80	Tegel?	Lera		Murtegel?			Bränd	60	3		
81	Tegel	Lera		Astrak				1954	5		
82	Glas	Glas					Grönt samt ofärgat (missfärgat)	14	5		
83	Ben	Ben						18	4		
84	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5x	Mynning, brätte, botten	Flera kärl?	262	4		
85	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5u	Mynning, brätte		74	2		
86	Kärl	Keramik	Y rödgods		4b	Mynning, buk, botten	Flera kärl	180	16		
87	Kärl	Keramik	Y rödgods				Oglaserade eller skadad glasyr, flera kärl	554	33		
88	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben		406	17		
89	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?		Mynning, öra	Gul mynningsrand, brunröd glasyr	54	3		
90	Kärl	Keramik	Y rödgods		5a	Buk		16	1	52x34	5
91	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5r	Brätte		8	1	49x28	7
92	Kärl	Keramik	Y rödgods		5p	Mynning, buk	Flera kärl	94	6		
93	Kärl	Keramik	Y rödgods			Öra, rörskaft	Flera kärl	132	6		
94	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Botten, brätte	Flera kärl	254	5		
95	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5a	Botten, brätte		22	2		
96	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning		36	1	70x55	12
97	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten, buk	Flera kärl	694	6		
98	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten	Flera kärl	434	4		
99	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4j	Botten, buk	Flera kärl	1044	11		
100	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten, buk	Flera kärl	889	8		
101	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten, buk	Flera kärl	1129	17		
102	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4a	Botten, buk	Flera kärl	934	11		
103	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten		188	3		
104	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten	Flera kärl	240	2		
105	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten	Flera kärl	248	3		

106	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten		216	4		
107	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?	4b	Botten		48	1	79x69	5
108	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?	4a	Botten		24	1	64x36	4
109	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?	4b	Botten		14	1	68x33	4
110	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?		Botten	Skadad glasyr	40	1	79x61	7
111	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5c	Botten		196	2		
112	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning, botten	Oglaserade eller skadad glasyr, flera kärl	270	10		
113	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Botten, ben	Flera kärl	298	4		
114	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Botten, ben	Flera kärl	218	4		
115	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta		Botten, ben	Oglaserade, flera kärl	174	6		
116	Kärl	Keramik	Y rödgods		4e	Ben		38	1	55x30	
117	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?		Mynning?	Spjälkad	4	1	31x26	3
118	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4e	Buk, öra		64	2		
119	Kärl	Keramik	Y rödgods			Hank, öra	Flera kärl	94	7		
120	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Buk, rörskaft	Flera kärl	190	5		
121	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4e	Mynning, öra, buk		76	3		
122	Kärl	Keramik	Y rödgods			Rörskaft	Flera kärl	134	5		
123	Kärl	Keramik	Y rödgods			Botten?	Spjälkad	4	1	42x26	4
124	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning, buk, öra	Flera kärl	994	28		
125	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning, buk, öra	Flera kärl	1739	55		
126	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, öra	Flera kärl	1829	76		
127	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, öra	Flera kärl	769	27		
128	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning	Flera kärl	456	19		
129	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning, buk	Flera kärl	1454	38		
130	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Mynning, buk, rörskaft	Flera kärl	1499	44		
131	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, öra	Flera kärl	1594	69		
132	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, öra	Flera kärl	1189	21		
133	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, öra	Flera kärl	1114	29		
134	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning, buk, öra	Flera kärl	804	15		
135	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4k	Mynning, buk, öra		334	13		
136	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning, buk, öra		444	7		
137	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4j	Mynning, buk, öra	Flera kärl	944	29		
138	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Mynning, buk, öra	Flera kärl	904	17		
139	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?		Mynning, buk, öra	Brunröd glasyr med gul mynningskant, flera kärl	364	19		
140	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?		Mynning, buk, öra	Flera kärl, skadad glasyr	284	24		
141	Kärl	Keramik	Y rödgods			Öra	Flera kärl	30	3		
142	Kärl	Keramik	Y rödgods				Oglaserade delar, även skadade, från flera kärl	834	36		
143	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning, buk, öra	Spjälkad eller skadad glasyr, flera kärl	794	55		
144	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning, buk	Flera kärl	160	9		
145	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning, brätte		192	7		
146	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5l	Mynning		14	1	39x24	11
147	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5e	Mynning		28	1	63x33	14
148	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten, buk		180	3		
149	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Botten		102	1	120x60	9
150	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten, buk		114	4		
151	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten	Glasyr utsida, insida och brottyta	20	1	50x33	10
152	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten		28	1	69x59	6
153	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten		10	1	45x28	7
154	Kärl	Keramik	Y rödgods				Skadad glasyr	14	1	54x39	8
155	Kärl	Keramik	Y rödgods			Botten	Spjälkad	62	2		
156	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5a	Botten, buk		80	2		

157	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5y	Mynning, brätte	Passning	18	2		
158	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5y	Brätte		32	1		
159	Kärl	Keramik	Y rödgods		4e			26	1	77x41	6
160	Kärl	Keramik	Y rödgods		5z	Botten		50	2		
161	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning		20	1	56x35	11
162	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5z	Buk, brätte		92	2		
163	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5y	Botten, buk		44	1	75x58	8
164	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5z	Mynning		78	2		
165	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat		Mynning	Ljus botten, engobe?, brun dekor	36	1	84x36	15
166	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5aa	Botten	Passning	198	2		
167	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten	Passning	274	2		
168	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Mynning, brätte, botten		156	2		
169	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5a	Mynning	Hemrad dekor	60	1	87x48	9
170	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5aa	Botten		124	1	116x92	13
171	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5h	Botten		58	1	79x58	10
172	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning, öra	Brun glasyr med vit mynningsrand, flera kärl	160	9		
173	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5aa	Mynning		44	1	61x56	11
174	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5bb	Mynning, brätte, botten	Passning	234	3		
175	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5z	Mynning		192	5		
176	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5h	Botten		150	1	143x98	11
177	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5t	Mynning, brätte, buk, botten		430	6		
178	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5aa	Botten, buk		220	1	133x111	12
179	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5z	Botten		58	1	89x45	12
180	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, botten		719	10		
181	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte		644	8		
182	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5b	Botten, buk	Flera kärl	1314	24		
183	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5a	Botten, buk	Flera kärl	764	26		
184	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	1069	17		
185	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	324	8		
186	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Botten, buk	Flera kärl	116	2		
187	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5bb	Mynning		78	1	114x50	6
188	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat		Mynning	Ljus botten, engobe?, grön dekor	26	1	57x42	8
189	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning, brätte	Flera kärl	864	23		
190	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5r	Mynning, brätte	Flera kärl	106	3		
191	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning	Oglaserad, något deformerad	116	1	122x85	7
192	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5a	Mynning	Flera kärl	292	8		
193	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning	Flera kärl	934	29		
194	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5bb	Mynning	Flera kärl	182	5		
195	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning, brätte, buk, botten	Skadad glasyr, flera kärl	1009	32		
196	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat		Mynning	Flera kärl	414	16		
197	Kärl	Keramik	Y rödgods		5b	Botten, brätte, buk	Flera kärl	1164	80		
198	Kärl	Keramik	Y rödgods		5c	Botten		116	3		
199	Kärl	Keramik	Y rödgods		5a	Brätte, buk	Flera kärl	38	2		
200	Kärl	Keramik	Y rödgods		5a	Botten, brätte, buk	Flera kärl	106	6		
201	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5c	Mynning	Flera kärl	158	9		
202	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5a	Mynning	Flera kärl	619	28		
203	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning	Flera kärl	799	36		
204	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning	Flera kärl	1339	62		
205	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5bb	Mynning, brätte		370	11		
206	Kärl	Keramik	Y rödgods		5bb	Buk?	Flera kärl	26	2		

207	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5r	Mynning, brätte, buk	Flera kärl	362	23		
208	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning, brätte, buk	Flera kärl	1199	58		
209	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning, buk, botten	Brun glasyr med gul mynningsrand och gula cirkelränder, flera kärl	499	32		
210	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5t	Mynning, buk, botten	Flera kärl	216	13		
211	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Botten	Flera kärl	142	2		
212	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Botten		266	1	160x105	11
213	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, buk	Flera kärl?	422	12		
214	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5bb	Brätte/buk		76	1	85x72	11
215	Kärl	Keramik	Y rödgods				Skadad grön glasyr	42	2		
216	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5z	Mynning, brätte	Flera kärl	70	4		
217	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	784	27		
218	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, buk	Flera kärl	426	27		
219	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5dd	Mynning		68	3		
220	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5cc	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	839	41		
221	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5ee	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	384	11		
222	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Brätte, botten	Flera kärl	104	2		
223	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Brätte, buk, botten	Flera kärl	188	16		
224	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5aa	Botten	Fågelmotiv? Passning.	58	2		
225	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5ff	Brätte, buk	Flera kärl	134	18		
226	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat?	5x	Brätte?		14	1	53x40	8
227	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5aa	Botten		104	1	93x74	13
228	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5bb	Botten, brätte, buk	Fågelmotiv. Flera kärl.	418	7		
229	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5dd	Botten, buk	Flera kärl	52	2		
230	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5ee	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	150	5		
231	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Botten, buk	Flera kärl, skadad glasyr	190	4		
232	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5ee	Mynning, brätte, buk	Flera kärl	234	11		
233	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat		Mynning	Ljus botten, engobe?, grön dekor	14	1	60x24	9
234	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning, brätte, buk, botten	Spjälkad och/eller skadad glasyr, flera kärl	1919	162		
235	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5gg	Brätte, buk	Skadad glasyr	92	2		
236	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Mynning, buk	Flera kärl	58	11		
237	Kärl	Keramik	Y rödgods				Oglaserade delar, flera kärl	34	3		
238	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4j	Mynning, buk, botten, öra, ben	Flera kärl	1224	91		
239	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	1224	150		
240	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	1413	112		
241	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, botten, öra, rörskaft	Flera kärl	884	55		
242	Kärl	Keramik	Y rödgods			Rörskaft	Flera kärl	334	16		
243	Kärl	Keramik	Y rödgods			Ben	Flera kärl	418	11		
244	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, botten, rörskaft	Flera kärl	744	43		
245	Kärl	Keramik	Y rödgods		4b	Mynning, botten	Flera kärl	56	3		
246	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	714	70		
247	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4a	Mynning, buk, botten, rörskaft	Flera kärl	1169	89		
248	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5a	Mynning	Flera kärl	515	23		
249	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5b	Botten, buk	Flera kärl	322	22		
250	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	618	22		

251	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning, botten, öra	Flera kärl, brun glasyr, flertalet med vit mynningsrand	276	24		
252	Kärl	Keramik	Y rödgods	Förningskruka		Öra, hank	Flera kärl	356	18		
253	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5r	Brätte, buk	Flera kärl	116	7		
254	Kärl	Keramik	Y rödgods		5y	Mynning, buk	Flera kärl	70	5		
255	Kärl	Keramik	Y rödgods		5aa	Brätte, buk	Flera kärl	76	9		
256	Kärl	Keramik	Y rödgods		5y			18	3		
257	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5gg	Brätte, buk, botten	Flera kärl	144	4		
258	Kärl	Keramik	Y rödgods				Spjätkad och/eller skadad glasyr, flera kärl	1129	95		
259	Tegel?	Lera		Murtegel?			Bränd	164	20		
260		Lera		Kakelugn			Del av kakelugn, oglaserat	70	5		
261	Kärl	Keramik	Y rödgods	Förningskruka		Dekoration	Rödbrun glasyr	56	2		
262	Tegel	Lera		Golvtegel			Spår av vit glasyr	344	1	120x64	31
263	Ställ	Keramik		Bränningsunderrede		Inre del av keramikugn		352	4		
264	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta		Ben	Flera kärl	264	8		
265	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	599	33		
266	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4b	Mynning, buk, botten, öra	Flera kärl	402	9		
267	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	1059	58		
268	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4e	Mynning, öra, botten	Flera kärl	206	5		
269	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	1164	57		
270	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	909	50		
271	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4j	Mynning, buk, botten	Ett antal bitar har passning	454	22		
272	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4k	Mynning, buk, botten	Flera kärl	248	10		
273	Ställ	Keramik		Bränningsunderrede		Inre del av keramikugn		1459	10		
274	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning	Flera kärl	1028	39		
275	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5b	Botten, buk	Flera kärl	238	9		
276	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5gg	Botten, buk	Flera kärl	76	2		
277	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Mynning, buk, botten	Flera kärl	779	29		
278	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5cc	Botten, buk		148	3		
279	Kakel	Keramik		Kakelugn		Dekoration till kakelugn		10	1	35x31	12
280	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5p	Mynning, brätte, botten	Flera kärl	624	28		
281	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta		Rörskaft	Flera kärl	100	4		
282	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4b	Botten, buk	Passning	204	7		
283	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål		Mynning	Rödbrun glasyr med vit mynnings-rand, flera kärl	284	26		
284	Kärl	Keramik	Y rödgods		4b	Mynning, buk		14	2		
285	Kärl	Keramik	Y rödgods			Mynning	Rödbrun glasyr med grön mynningsrand	4	1	46x20	4
286	Kärl	Keramik	Y rödgods	Spillkum	4b	Mynning, öra, botten		20	1	65x28	4
287	Kärl	Keramik	Y rödgods			Botten, buk	Flera kärl	182	18		
288	Kärl	Keramik	Y rödgods			Hank, öra	Flera kärl	312	10		
289	Tegel	Lera		Astrak			Spår av grön glasyr	489	5		
290	Kärl	Keramik	Y rödgods		5a	Buk?		6	2		
291	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål?	4b	Buk, botten		6	1	42x32	3
292	Kärl	Keramik	Y rödgods		4b	Buk	Flera kärl	489	41		
293	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Botten, buk	Flera kärl	404	30		
294	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4j	Buk	Flera kärl	222	23		

295	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		54	2		
296	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Botten, buk	Flera kärl	302	26		
297	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk	Flera kärl	749	93		
298	Kakel	Keramik		Kakelugn		Dekoration till kakelugn		346	9		
299	Kakel	Keramik		Kakelugn			Oglaserade delar till kakelugn	729	20		
300	Kärl	Keramik	Y rödgods				Spjälkad och/eller skadad glasyr, flera kärl	368	26		
301	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		124	2		
302	Tegel	Lera		Golvtegel			Spår av grön glasyr	124	3		
303	Kärl	Keramik	Y rödgods			Öra, ben, rörskaft	Flera kärl	88	8		
304	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		4425	24		
305	Kärl	Keramik	Y rödgods	Skål	5b	Mynning, botten, öra	Rödbrun glasyr med vit mynnings-rand, flera kärl	250	8		
306	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4a	Mynning, buk, botten, ben	Flera kärl	1164	30		
307	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, ben, öra	Flera kärl	769	31		
308	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta		Rörskaft	Flera kärl	697	12		
309	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4e	Botten	Passning	142	2		
310	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/skål	4b	Botten	Passning	306	2		
311	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4e	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	754	16		
312	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	574	27		
313	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, botten, ben, rörskaft	Flera kärl	769	23		
314	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk, botten, öra	Flera kärl	256	6		
315	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta		Ben	Flera kärl	250	7		
316	Kärl	Keramik	Y rödgods			Hank, öra	Flera kärl	244	9		
317	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5p	Mynning, brätte	Flera kärl	422	13		
318	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5b	Mynning	Flera kärl	564	22		
319	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5b	Botten, buk	Flera kärl	466	20		
320	Kärl	Keramik	Y rödgods		5y	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	372	15		
321	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat		Mynning, brätte	Skadad glasyr, flera kärl	494	7		
322	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5aa	Mynning, brätte, buk, botten	Flera kärl	1299	42		
323	Kakel	Keramik		Kakelugn			Brun glasyr	52	1	68x47	10
324	Kakel	Keramik		Kakelugn			Oglaserad	40	1	61x39	20
325	Tegel	Lera		Murtegel			Bränd	98	3		
326	Tegel	Lera		Golvtegel			Brun och gul glasyr	228	3		
327	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Mynning, buk	Flera kärl	1354	112		
328	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk	Flera kärl	924	87		
329	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk	Flera kärl	1269	94		
330	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4j	Buk	Flera kärl	398	43		
331	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kåsa	4b	Hank och buk	Flera kärl	604	55		
332	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4a	Buk, botten	Flera kärl	689	50		
333	Ben	Ben				Käke, tand mm		94	7		
334	Trä	Trä				Trädelar		26	2		
335	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		5968	45		
336	Kritpipa	Lera				Skaft		10	3		
337	Kakel	Keramik		Kakelugn			Grön glasyr	34	1	70x40	10
338	Kakel	Keramik					Brun och gul glasyr	34	3		
339	Kärl	Keramik	Y rödgods	Förningskruka		Dekoration	Spår av brun och gul glasyr	32	1	58x55	11

340	Kakel	Keramik		Kakelugn		Delar och dekoration till kakelugn	Grön glasyr, barock	1611	13		
341	Kakel	Keramik		Kakelugn			Oglaserade delar till kakelugn	664	7		
342	Kakel	Keramik		Kakelugn			Brun och grön glasyr	934	10		
343	Kärl	Keramik	Y rödgods	Sil		Botten, buk	Oglaserade delar till kakelugn	739	9		
344	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5k	Buk	Hemrad dekor	34	2		
345	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5y	Mynning		114	1	92x84	7
346	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5x	Mynning, buk	Flera kärl	146	3		
347	Kärl	Keramik	Y rödgods		4a	Mynning, hank		100	2		
348	Fönster-glas?	Glas						12	1	65x60	1
349	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		914	10		
350	Kakel	Keramik		Kakelugn			Oglaserade delar till kakelugn	1510	47		
351	Kakel	Keramik		Astrak			Grön glasyr	545	2		
352	Kakel	Keramik		Kakelugn		Figurkakel	Spår av grön glasyr	232	3		
353	Kakel	Keramik		Kakelugn		Dekoration	Svart glasyr	172	8		
354	Kärl	Keramik	Flintgods			"Siegborgkärl" import Rhenomr	Blå glasyr med grå dekor i relief	4	1	36x26	4
355	Kärl	Keramik	Y rödgods				Grön glasyr, flera kärl	8	3		
356	Kakel	Keramik		Astrak		Dekoration till kakelugn		106	5		
357	Kakel	Keramik		Astrak			Oglaserade delar till kakelugn	182	7		
358	Kakel	Keramik		Astrak				524	27		
359	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		1174	12		
360	Kakel	Keramik		Astrak		Halv			1	360x180	64
361	Tegel	Lera		Golvtegel			Spår av glasyr eller oglaserat	13510	21		
362	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	1154	90		
363	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	1344	81		
364	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk, botten	Flera kärl	514	61		
365	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk, botten	Flera kärl	1189	56		
366	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk, botten	Flera kärl	649	59		
367	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	644	67		
368	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk, botten	Flera kärl	464	45		
369	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	1809	84		
370	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	214	39		
371	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	1464	121		
372	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4a	Buk, botten	Flera kärl	1589	105		
373	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk, botten	Flera kärl	1539	102		
374	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4b	Buk, botten	Flera kärl	1614	104		
375	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4e	Buk, botten	Flera kärl	1329	93		
376	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4a	Buk, botten	Flera kärl	1014	106		
377	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4j	Buk, botten	Flera kärl	449	29		
378	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka/gryta	4k	Buk, botten	Flera kärl	286	28		
379	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5a	Mynning, botten, brätte	Flera kärl	88	6		
380	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5aa	Brätte, buk	Flera kärl	66	9		
381	Ben	Ben		Käke				38	1	120x53	12
382	Redskap	Järn						725	1	190x160	3
383	Ställ	Keramik		Brännings- underrede		Inre del av keramikugn		1055	1	165x110	18
384	Kärl	Keramik	Y rödgods	Trebensgryta	4b	Botten, ben, rörskaft	Ev två kärl	579	2		
385	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kruka	4b	Mynning, öra		290	2		
386	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat	5gg	Mynning, brätte, buk, botten		679	5		
387	Kakel	Keramik	renässanstyp	Astrak			Rest av gul glasyr	1200	1	153x151	30
388	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat/skål	5a	Mynning		94	2		
389	Kärl	Keramik		Kåsor		hänklar till kåsor		68	3		

390	Kärl	Keramik	Y rödgods			Hank	Rest av gul glasyr	106	1	120x30	18
391	Kakel	Keramik		Kakelugn		Figurkakel		86	1	100x48	10
392		Sandsten						1415	1	165x132	35
393		Keramik						20	1		
394	Kärl	Keramik	Y rödgods	Kanna		Öra mm	Orange glasyr		6		
395	Kärl	Keramik	Y rödgods	Fat		botten	brun m gula v- mönster i prickar		1		
396	Kakel	Keramik	1500-tal	Kakelugn			svartglaserad med renässansmönster		2		

SYSTEMATISERING AV KERAMIK

Följande undertyper i vår systematisering är representerade på Klintbergsska gården:

Yngre rödgods, enfärgad glasyr

- 4a Mörkbrun.
- 4b Brun, olika nyanser. Kåsa med hank, spillkum. Påverkan renässans.
- 4c Orange.
- 4e Grön, olika nyanser. Stark renässansprägel.
- 4j Gulröd.
- 4k Lejongul, olika nyanser.

Yngre rödgods, glaserat med dekor

- 5a Brun botten, gula cirkelränder, 1500–1800-tal.
- 5b Rödbrun botten, gula cirkelränder, 1500–1800-tal.
- 5c Brun botten, gröna cirkelränder, 1500–1800-tal.
- 5d Gul botten, ljusbruna cirkelränder, 1500–1800-tal.
- 5e Rödbrun botten, gula cirkelränder och gröna blad, 1500(1650)–1750-tal.
- 5f Brun el. rödbrun botten, gröna blad ?, 1500(1650)–1750-tal.
- 5g Rödbrun botten, gula linjer och mörkbruna fläckar, 1500(1650)–1750-tal.
- 5h Rödbrun botten, gula cirkelränder och gula våglinjer, stiliserade blommor samt grön rinnande dekor, 1600–1850-tal.
- 5i Rödbrun botten, gul, stiliserad blomma, 1600–1850-tal.
- 5j Rödbrun botten, gula våglinjer och linjer, gul kamdekor samt grön rinnande dekor, 1600–1850-tal.
- 5k Gul botten, rödbruna våglinjer och linjer, kamdekor samt grön rinnande dekor, 1600–1850-tal.
- 5l Gul botten, mörkbruna våglinjer, 1600–1850-tal.
- 5p Rödbrun botten, gula cirkelränder och våglinjer.
- 5q Gulgrön botten, gröna cirkelränder och våglinjer.
- 5r Brun botten, gula cirkelränder och våglinjer.
- 5s Brun botten, gula cirkelränder och våglinjer samt grön rinnande dekor.
- 5t Rödbrun botten, gröna cirkelränder och stiliserade blommor samt grön rinnande dekor.
- 5u Rödbrun botten, gula cirkelränder och våglinjer samt grön rinnande dekor. Stark renässanspåverkan.
- 5v Gul botten, vita linjer och grön dekor.
- 5x Rödbrun botten, gula cirkelränder och gröna ovala prickar. Stark renässanspåverkan.
- 5y Brun botten, gul piplerdekor.
- 5z Brun botten, gul piplerdekor samt grön rinnande dekor.
- 5aa Rödbrun botten, gul piplerdekor samt grön rinnande dekor.
- 5bb Rödbrunbotten, gula cirkelränder och gul piplerdekor.
- 5cc Rödbrunbotten, gula cirkelränder, stiliserade blommor samt grön rinnande dekor.
- 5dd Brun botten, gula cirkelränder och grön dekor.
- 5ee Rödbrun botten, gula cirkelränder, gul piplerdekor och grön rinnande dekor.
- 5ff Rödbrun botten, gul piplerdekor.
- 5gg Grön botten, gul piplerdekor och grön rinnande dekor. Stark renässansprägel.
- 5hh Brunröd glasyr, gul mynningsrand.
- 5ii Ljus botten (engobe), grön dekor.
- 5jj Brun glasyr, gula v-mönster och prickar.

LÄNSMUSEET
GÄVLEBORG

Södra Strandgatan 20, Box 746, 801 28 Gävle
Tfn 026-65 56 00 www.lansmuseetgavleborg.se